

Strål
säkerhets
myndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Författare: Isabel Runebjörk

2016:24

Myndigheters forskningskommunikation
– ett underlag till Strålsäkerhetsmyndighetens
forskningsstrategi

SSM perspektiv

Bakgrund

Strålsäkerhetsmyndigheten arbetar under våren 2016 med att ta fram en ny forskningsstrategi där en strategi för forskningskommunikation är en viktig del. Denna studie utgör ett underlag till framtagandet av en sådan kommunikationsstrategi genom att kartlägga hur andra myndigheter med FoU-verksamhet arbetar och genom att undersöka olika sätt att se på forskningskommunikationen. Resultatet av undersökningen är ett antal rekommendationer till myndigheten.

Syfte

Syftena med denna undersökning är att kartlägga hur olika myndigheter arbetar med forskningskommunikation när det gäller t.ex. syn på kommunikationens syfte och målgrupper, samt att undersöka olika sätt att se på forskningskommunikation.

Resultat

Undersökningen identifierar tre perspektiv av forskningskommunikation - information, dialog och kunskapsintegrering – och visar att myndigheter idag framför allt arbetar med information och dialog, med syftet att sprida forskningsresultat och engagera sina målgrupper och avnämare i aktuell forskning. Det tredje perspektivet – kunskapsintegrering – handlar framför allt om att nyttiggöra forskningen i den egna verksamheten och i samhället i stort. Undersökningen visar att detta perspektiv ännu är i sin linda, men att det är identifierat som ett utvecklingsområde hos flera av myndigheterna.

Slutsatser

Det är centralt att forskningskommunikation utgår från ett tydligt syfte: värdet står i förhållande till vad man vill uppnå. Studien visar att det på SSM finns behov av att utveckla både den linjära och dialogiska kommunikationen, men att det framför allt är kunskapsintegreringen som behöver utvecklas för att öka verkningsgraden och nyttiggörandet av den forskning myndigheten finansierar.

Strål
säkerhets
myndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Författare: Isabel Runebjörk
Stockholm

2016:24

Myndigheters forskningskommunikation
– ett underlag till Strålsäkerhetsmyndighetens
forskningsstrategi

Datum: September 2016

Rapportnummer: 2016:24 ISSN: 2000-0456

Tillgänglig på www.stralsakerhetsmyndigheten.se

Denna rapport har tagits fram på uppdrag av Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM. De slutsatser och synpunkter som presenteras i rapporten är författarens/författarnas och överensstämmer inte nödvändigtvis med SSM:s.

Innehåll

INLEDNING	3
SYFTEN	3
METOD OCH MATERIAL	3
LÄSANVISNING	4
KOMMUNIKATION OM VETENSKAP OCH FORSKNING	5
POLITISKT FOKUS PÅ NYTTIGGÖRANDE	5
FORSKNINGSRÅDENS ARBETE MED NYTTIGGÖRANDE OCH KOMMUNIKATION	6
VETENSKAPSKOMMUNIKATION ELLER FORSKNINGSKOMMUNIKATION?	7
INFORMATION, DIALOG, DELTAGANDE OCH INTEGRERING	8
TREDJE VÅGEN: KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING	10
<i>Systemsyn i statliga verksamheter</i>	11
MYNDIGHETSNETVERKETS FORSKNINGSKOMMUNIKATION	12
SYFTE OCH MÅLGRUPPER	12
NULÄGE OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN	13
FORSKNINGSINFORMATION	13
FORSKNINGSDIALOG	14
KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING	15
STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETENS FORSKNINGSKOMMUNIKATION	17
SYFTE OCH MÅLGRUPPER	17
NULÄGE OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN	17
FORSKNINGSINFORMATION	17
<i>Överblick</i>	18
<i>Sökbarhet</i>	18
<i>Nyheter</i>	19
FORSKNINGSDIALOG	21
KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING	22
SAMMANFATTANDE DISKUSSION	23
SAMMANFATTNING AV UNDERSÖKNINGEN	23
PERSPEKTIV PÅ FORSKNINGSKOMMUNIKATION	23
LINJÄR OCH DIALOGISK KOMMUNIKATION	24
KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING	25
REKOMMENDATIONER	26
FORSKNINGSINFORMATION	26
FORSKNINGSDIALOG	27
KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING	27
KÄLLOR	29
TRYCKTA KÄLLOR OCH KÄLLOR TILLGÄNGLIGA VIA INTERNET	29
MUNTliga KÄLLOR	31
ÖVRIGA KÄLLOR	32
BILAGA 1, SAMMANFATTNING AV INTERVJUerna	33
SYFTEN MED OCH MÅLGRUPPER FÖR FORSKNINGSKOMMUNIKATION	33
NULÄGE OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN	33
FÖRSLAG	35
BILAGA 2, SAMMANFATTNING UTVÄRDERING AV FORSKNINGSDAGARNA ...	37
UTVÄRDERINGSRESULTAT	37
BILAGA 3, SAMMANSTÄLLNING AV ENKÄT TILL MYNDIGHETSNETVERK	40
SAMMANFATTNING	40
ARBETSFÖRMEDLINGEN	41
BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET	43
ENERGIMYNDIGHETEN	45

FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN	46
FÖRSÄKRINGSKASSAN	48
HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN.....	50
INSTITUTET FÖR RYMDFYSIK	52
KRONOFOGDEMYNDIGHETEN	53
MYNDIGHETEN FÖR DELAKTIGHET	55
MYNDIGHETEN FÖR SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP, MSB	56
MUSIKVERKET	58
RIKSANTIKVARIEÄMBETET	59
RIKSARKIVET	60
SVENSKA INSTITUTET FÖR EUROPAPOLITISKA STUDIER.....	61
SKOLFORSKNINGSINSTITUTET	62
SMHI	64
STATENS HISTORISKA MUSEER.....	66
STATENS INSTITUTIONSSTYRELSE	67
STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT	69
TILLVÄXTVERKET	70
STATENS VÄG- OCH TRANSPORTFORSKNINGSINSTITUT	71

INLEDNING

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) lyder under regeringen och tillhör Miljö- och energidepartementets ansvarsområde. Myndigheten har ett samlat ansvar inom områdena strålskydd, kärnsäkerhet och icke-spridning, och arbetar för att skydda människor och miljö från oönskade effekter av strålning.

Verksamheten, som har en budget på cirka 400 miljoner kronor per år, finansieras till största delen med avgifter från kärnkraftsindustrin, sjukvården och andra verksamheter som arbetar inom myndighetens verksamhetsområde. I övrigt finansieras den med skattemedel. Cirka 80 miljoner kronor går till forskningsfinansiering.

Myndighetens forskning ska ge ett vetenskapligt stöd i myndighetens tillsynsarbete, och bidra till att Sverige har en hög nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområden.

Hur SSM ska arbeta med forskningskommunikation ska under 2016 formuleras i en strategi för myndighetens forskning. Föreliggande rapport är ett underlag för detta arbete.

SYFTEN

Syftena med rapporten är att

- skapa en bild av aktuella praktiker i myndigheters forskningskommunikation när det gäller exempelvis syn på kommunikationens syften, vilka som är parter/målgrupper, samt val av mötesplatser och kanaler
- förstå kontexten för Strålsäkerhetsmyndighetens forskningskommunikation, framför allt med hänsyn till vilka behov som föreligger hos aktörer och målgrupper
- bidra till Strålsäkerhetsmyndighetens forskningsstrategi med avseende på hur forskningsresultat kan kommuniceras och nyttiggöras i verksamheten.

METOD OCH MATERIAL

Den metod som använts är etnografisk (Karlsson 2006, s.151ff), vilket här innebär en kombination av intervjuer och insamling av underlag genom enkäter.

Underlaget till undersökningen samlades in november 2015 till januari 2016 och består av intervjuer med handläggare och chefer på Strålsäkerhetsmyndigheten, en enkät till dem som anmält sig till myndighetens forskningsdagar samt en enkät till alla myndigheter som bedriver och/eller finansierar forskning. Dessutom hölls som ett led i undersökningen en workshop med forskningsenheten. Materialet kompletterades under mars och april genom fördjupande samtal med forskare inom områdena vetenskapsteori och vetenskapskommunikation, samt med företrädare för myndigheter som finansierar forskning.

Resultatet har tematiserats utifrån materialet självt och tillgänglig vetenskaplig litteratur om forskningskommunikation.

LÄSANVISNING

Rapporten är främst avsedd som underlag för Strålsäkerhetsmyndighetens arbete med en strategi för forskningskommunikation, men kan läsas av alla som är intresserade av ämnet. Den inleds med ett kapitel som beskriver olika perspektiv på forskningskommunikation, och presenterar sedan resultaten av undersökningen i två resultatkapitel:

”Myndighetsnätverkets forskningskommunikation” och ”Strålsäkerhetsmyndighetens forskningskommunikation”. Resultaten diskuteras i ”Sammanfattande diskussion” och rapporten avslutas med rekommendationer inför Strålsäkerhetsmyndighetens arbete med en strategi för forskningskommunikation.

Den fullständiga sammanställningen av intervjuer och enkäten med utvärdering av SSM:s forskningsdagar finns för medarbetare på SSM att tillgå i sin helhet från myndighetens forskningsenhet. Bilagorna 1 och 2 i denna rapport ger sammanfattningar av detta material och bilaga 3 presenterar myndighetsenkäten i sin helhet.

KOMMUNIKATION OM VETENSKAP OCH FORSKNING

Hur man sprider, implementerar och nyttiggör forskningsresultat är frågor som är aktuella för många myndigheter, vilket sannolikt hänger samman med att politiska krav från EU-kommissionen och svenska regeringen under det senaste decenniet har drivit fram ett starkare fokus på nyttiggörande, kommunikation och samverkan hos forskningsråd och universitet.

POLITISKT FOKUS PÅ NYTTIGGÖRANDE

Redan i forskningspropositionen 2000, *Forskning och förnyelse*, fanns skrivningar om samverkan för att nyttiggöra forskning: forskningsresultaten måste bli kända bland allmänheten, och användare måste kunna uttrycka sina forskningsbehov och få möjlighet att påverka forskningens inriktning. I denna proposition konstateras vidare att information om forskningsresultat har betydelse för samhällsutvecklingen i sin helhet, och att kunskap om forskningsresultat är en demokratifråga (Regeringen 2000, s. 93).

I EU-kommissionens meddelande *Kunskap i praktiken: en brett upplagd innovationsstrategi för EU* konstateras att EU kan bli innovativt bara om alla aktörer medverkar i forskningsprocesser: näringslivet, den offentliga sektorn och konsumenterna (EU 2006, s. 3). Detta meddelande utgör enligt regeringens forskningsproposition 2008, *Ett lyft för forskning och innovation*, en grund för diskussionen om hur Europa ska kunna nyttiggöra forskning och innovation.

I forskningspropositionen 2008 är nytta ett dominerande tema och samverkan ses som vägen till nyttiggörande. I propositionen konstateras att den ökade kunskapsintensiteten i samhället gör att forskningen bör ske i en ständig dialog med andra aktörer. Intressant här är att myndigheternas forskning lyfts fram som goda exempel på nytta: "Myndigheternas satsningar på forskning inom särskilda områden spelar en viktig roll i forsknings- och innovationssystemet genom att de syftar till att skapa konkreta resultat och lösningar på konkreta problem" (Regeringen 2008, s. 202-224).

I 2012 års forskningsproposition *Forskning och innovation* betonar regeringen återigen vikten av att öka nyttiggörandet av den kunskap som genereras i den offentligt finansierade forskningen, och bland regeringens åtgärder syns bland annat att en särskild resursfördelning bör införas som utgår ifrån en bedömning av kvalitet, prestation, relevans och nyttiggörande av forskningsresultat (Regeringen 2012, s 53).

Dessa politiska krav på information, samverkan och nyttiggörande påverkar även myndigheters arbete med forskningskommunikation, exempelvis i nätverket för forskande myndigheter.

2012 publicerades en SOU-rapport om kvalitetssäkring av myndigheters forskning, och ett resultat av denna utredning var bildandet av ett nätverk för myndigheter som bedriver och/eller finansierar forskning. (Strålsäkerhetsmyndigheten deltar i myndighetsnätverket, och en enkät till nätverket ingår i underlaget till denna rapport.) Författaren till SoU-rapporten beskriver spridning av forskningsresultat som en angelägen fråga:

”Enligt min uppfattning är spridning av forskningsresultaten en fråga som i högre grad bör uppmärksammas. Mot den bakgrunden föreslår jag att även detta område tas upp i den informella diskussionen mellan berörda departement och de myndigheter som bedriver eller enbart finansierar forskning. Även inom ramen för det nätverk som jag föreslår bör myndigheternas spridning av forskningsresultat vara ett angeläget inslag. Jag är av den mening att hithörande frågor är av stor vikt för att befästa och öka allmänhetens förtroende för forskning, och myndigheterna har här ett stort ansvar” (SOU 2012:20, s. 48-49).

FORSKNINGSRÅDENS ARBETE MED NYTTIGGÖRANDE OCH KOMMUNIKATION

Det politiska intresset för nyttiggörande av forskningsresultat har lett till en rad regeringsuppdrag till forskningsråden att föreslå former för samverkan och nyttiggörande.

I Vetenskapsrådets uppdrag ingår att främja kommunikation mellan forskare inom olika områden och mellan forskare och det övriga samhället, samt att göra forskningsresultat tillgängliga och se till att de når de områden i samhället där de kan komma till nytta. För Vetenskapsrådet är kommunikation en väg till nyttiggörande: ”Genom att bidra till samverkan och dialog mellan forskarsamhället och det omgivande samhället, arbetar Vetenskapsrådet för att säkerställa kvaliteten inom forskning och på lång sikt verka för att forskningen kommer till nytta i samhället” (Vetenskapsrådet 2016).

Vetenskapsrådet fick i mars 2015 i uppdrag att samordna en gemensam analys från Energimyndigheten, Formas, Forte, Rymdstyrelsen, Vetenskapsrådet och Vinnova som underlag till regeringens forskningspolitik. Analysen presenterades i rapporten *Samverkan för nyttiggörande av forskningsresultat*. I rapporten konstateras att högkvalitativ forskning ska flytta forskningsfronten framåt men även bli användbar för det omgivande samhället, och att direkt dialog mellan forskningen och dem som använder resultaten är en viktig förutsättning för att kunskapsöverföring ska fungera. (Vetenskapsrådet 2015, s. 22).

Forskningsnämnden för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) publicerade 2015 en rapport med titeln *Från fokus på innehåll till fokus på nytta - ett regeringsuppdrag om att utveckla formerna för kommunikationen med relevanta målgrupper om behov och nyttiggörande av forskningsresultat*. En slutsats i rapporten är att det behövs en förändrad syn på forskningskommunikation, där ett traditionellt sätt att sprida färdiga forskningsresultat bör lämna plats för ett djupare samarbete mellan forskare och dem som berörs för att se hur forskningen kan nyttiggöras och utvecklas. Forte betonar här vikten av att flytta fokus från att sprida forskningsresultat till allmänheten till att istället sträva efter att nyttiggöra och implementera forskningen till relevanta målgrupper (Forte 2015, s. 6-20).

Forskningsrådet för hållbar utveckling (Formas) har som uppdrag att stödja forskning inom områdena miljö, areella näringar och samhällsbyggnad, nyttiggöra forskningsresultat och främja en hållbar utveckling i samhället. I oktober 2015 publicerade myndigheten ett underlag till Sveriges forskningspolitik 2017 – 2027. Liksom Forte och Vetenskapsrådet talar Formas om samverkan för att nyttiggöra forskning. ”En kollaborativ process innebär att kommunikation och utbyte av idéer och behov inte bara sker i det initiala skedet av forskningen utan kontinuerligt under alla stadier av forskningsutförandet” (Formas 2015, s. 13). Formas, konstaterar i ett annat sammanhang att kommunikation om forskning är en viktig fråga och att det föreligger ett stort behov av att mer och bättre kommunicera och nyttiggöra befintlig forskning (Formas, 2016, s.12).

I samband med Internationella Vetenskapsfestivalen (ett populärvetenskapligt evenemang med bland andra Chalmers, Göteborgs universitet, Vetenskapsrådet och Vinnova som huvudmän) initierades 2013 en mötesplats för dem som arbetar med forskningskommunikation, Forum för forskningskommunikation (Vetenskapsrådet, 2016). 2016 var temat för konferensen "Forskningskommunikation i utveckling – från information till samverkan" (Vetenskapsfestivalen, 2016).

Mot bakgrund av detta fokus på forskningskommunikation kan det vara av värde att översiktligt diskutera vad vi menar när vi talar om forskningskommunikation, innan vi diskuterar olika perspektiv på kommunikation om vetenskap och forskning.

VETENSKAPSKOMMUNIKATION ELLER FORSKNINGSKOMMUNIKATION?

Det finns idag ingen etablerad definition som skiljer mellan begreppen forskningskommunikation och vetenskapskommunikation. Ann-Marie Pendrill, professor i vetenskapskommunikation vid Lunds universitet, konstaterar att vidden av begreppen leder till förvirring (Pendrill, 2015).

I engelskspråkig litteratur används oftast begreppet *science communication*, för att beskriva såväl information om och spridning av forskningsresultat, som samverkan kring själva forskningsprocessen (se exempelvis Burns et al, 2003 och Nisbet et al, 2009). *Science communication* handlar vidare oftast om forskarsamhällets kommunikation med allmänheten.

På svenska används begreppet "forskningskommunikation" för att täcka i stort sett alla aspekter av kommunikation om forskning och vetenskap: vetenskapliga upptäckter, vetenskapligt arbete och resultat av tillämpad forskning. Här ryms såväl populärvetenskaplig information om forskningsrön, som allmänhetens deltagande i forskning, som myndigheters arbete med att integrera forskningsresultat. Begreppet "forskningskommunikation" avser då alltså alla typer av målgrupper/aktörer, alla typer av vetenskapligt eller forskningsrelaterat innehåll och alla tänkbara kanaler och mötesplatser. Pendrill, som bidragit med synpunkter på distinktionen mellan vetenskapskommunikation och forskningskommunikation nedan, menar att forskningskommunikation, liksom exempelvis allmänhetens deltagande i forskning, kan ses som delmängder av vetenskapskommunikation (Vetenskapsfestivalen, 2016).

Utrymmet i denna rapport räcker inte till för en genomgripande diskussion av allt man gör (och varför man gör det) när man kommunicerar om forskning och om vetenskap, men för denna rapportens syften kan det ändå vara av värde med en tentativ distinktion mellan vetenskapskommunikation och forskningskommunikation:

- vetenskapskommunikation är kommunikation om vetenskapliga rön, såväl etablerade som resultat av pågående forskning, med syfte att fördjupa förståelsen för själva vetenskapen och det som vetenskapen beskriver
- forskningskommunikation är kommunikation om forskningsresultat med syfte att resultaten ska implementeras och komma till användning.

Syftet med denna distinktion är att urskilja ett pedagogiskt syfte från ett pragmatiskt: Där vetenskapskommunikation primärt har ett pedagogiskt syfte har forskningskommunikation primärt som syfte att nyttiggöra forskningen. All kommunikation om forskning och vetenskapliga resultat har inte som syfte att upplysa eller undervisa, och den har heller inte alltid ett strikt akademiskt innehåll. Myndigheter som finansierar forskning beställer ofta utredningar och forskning för att belysa eller lösa specifika problem. Dessa utredningar och rapporter är framtagna med vetenskaplig metod, men den kommunikation som sker före, under och efter forskningsprocessen är inte alltid lämplig att kategoriseras som "vetenskapskommunikation", däremot kan den med fog definieras som forskningskommunikation. Likaså arbetar lärosäten med att stärka sina varumärken genom att lyfta fram forskare och forskningsresultat, vilket bland annat syns i universitetens visioner och kommunikationsstrategier. Men är detta vetenskapskommunikation, forskningskommunikation, PR eller något annat?

Fortsättningsvis används i denna rapport begreppet forskningskommunikation för att beskriva det organisationer (till exempel myndigheter men även lösare organisationer som grupper av medborgare) gör i syfte öka nyttiggörande av forskning genom information, dialog, deltagande och integrering. Jag vill betona att denna distinktion är tentativ och att en ordentlig definition av begreppen behöver en längre utredning. Inte minst behöver medborgarforskning, eller *Citizen Science* (se nedan), och den kommunikation som där sker mellan deltagande allmänhet och forskare ytterligare beskrivas i kommunikationsvetenskapliga termer. *Citizen Science*-projekt kan ha både pedagogiska syften och pragmatiska syften (se exempelvis om Tepåseförsöket, i Sarneel et al, 2016).

INFORMATION, DIALOG, DELTAGANDE OCH INTEGRERING

Forskningskommunikation är alltså ett samlingsbegrepp och det refererar ofta till information om och spridning av forskningsresultat, där trenden är att använda sociala medier och webbaserad masskommunikation med film och ljud för att engagera exempelvis allmänheten i vetenskapliga frågor (se exempelvis Welbourne, 2015 och bilaga 3 om myndighetsnätverkets forskningskommunikation i denna rapport). Det syns dock ett skifte i synen på forskningskommunikation, där intresset förflyttas från information till samverkan och nyttiggörande av kunskap i verksamheter och i samhället. Nutley med flera beskriver tre generationer av tänkande kring forskningskommunikation (Best et al, 2008 i Nutley et al, 2010, s. 135):

- linjära modeller, där forskningsresultat sprids för att användas i olika sammanhang. Huruvida resultatet används eller ej beror på hur effektivt den är förpackad. Begrepp man använder är "kunskapsöverföring" och "spridning" och Best m.fl. daterar detta synsätt från 1960-talet till mitten av 1990-talet
- relationsmodeller, där användningen av forskningsresultat utvecklas inom nätverk av samverkande forskare och användare. Personliga relationer är centrala, och forskningskommunikationen utvecklas genom att utveckla den personliga kommunikationen mellan deltagarna. Begrepp man använder är "kunskapsdelning" eller "utbyte av kunskap", och synsättet dateras från mitten av 1990-talet till nutid.
- systemmodeller, där kunskapen är inbäddad i organisationer och system och där detta är den viktigaste faktorn i hur man utvecklar användningen av forskning. Nyckeltanken är att kunskap inte bara behöver finnas i relationen mellan människor, utan vara en del av organisationens prioriteringar, kultur, sammanhang och system. Forskning är här en dynamisk process inom komplexa,

anpassningsbara system. Begrepp man använder är ”kunskapsintegrering”, ”översättning”, ”mobilisering av kunskap”.

Trots att Best med flera ordnar dessa perspektiv kronologiskt visar föreliggande undersökning att de alla är aktuella, med det tillägget att systemsynen ännu inte slagit igenom i myndigheters praktiska arbete med forskningskommunikation.

En liknande uppdelning som Best et al gör Alan Irwin (Irwin, 2008, s. 208). Irwin diskuterar kopplingen mellan vetenskapskommunikation och riskhantering och beskriver synen på kommunikation i en första, andra och tredje ”ordning”.

- Första ordningens kommunikationssyn är linjär, med syfte att upplysa eller utbilda allmänheten, åtgärda en brist på kunskap.
- Andra ordningens kommunikationssyn är dialogisk, och har som syfte att skapa konsensus genom att uppmuntra till debatt och adressera osäkerheter.
- Tredje ordningen ser oenighet som en samhällelig tillgång och situerar vetenskap och teknologi i en samhällelig eller kulturell kontext.

Best et al och Irwin använder delvis olika ord och uttryck, men när det gäller första och andra ordningen (linjära och relationella modeller) beskriver de i stort sett samma perspektiv. När det gäller den systemiska synen eller tredje ordningen, talar de om olika saker: Irwin beskriver snarare metarefleksion om vetenskapskommunikation:

” ’Third-order’ thinking about risk, science and public communication asks fundamental questions about the underlying relationship between first- and second-order approaches, the changes that have taken place (both in theory and in practice), and the future direction of scientific governance and science communication” (Irwin 2008, s. 199). Denna tredje ordning är alltså inte jämförbar med första och andra ordningens kommunikationssyn, den är inte en utveckling av tidigare ordningar, utan efterlyser en större grad av reflektion kring forskning, risker och kommunikation om samhällsutveckling.

Best et al å andra sidan ser en vidareutveckling av de tidigare paradigmen, och riktar uppmärksamheten mot system och systemsyn (Best et al, 2010, s.146).

För denna rapportens syften väljer jag att behålla indelningen av de forskningskommunikativa paradigmen i linje med Best et al, men vill tydliggöra två olika inriktningar vad gäller systemsyn (samhällsperspektiv och organisationsperspektiv):

- första vågen: linjära modeller, som kännetecknas av att kärnaktiviteten är information med syfte att förmedla kunskap
- andra vågen: relationella modeller, som kännetecknas av att kärnaktiviteten är dialog med syfte att utveckla förståelse och samsyn
- tredje vågen: modeller som kännetecknas av deltagande med syfte att gemensamt utveckla kunskap och användning av forskning i organisationer och i samhället.
Här ryms såväl organisatoriska som samhällliga perspektiv:
 - organisatoriska perspektiv, där forskningen är en del av organisationens kunskapsutveckling
 - samhällliga perspektiv, där olika samhällsaktörer, inklusive allmänheten deltar i och/eller tar initiativ till forskning (och där Citizen Science, Responsible Research and Innovation (RRI), Open Science är exempel på samverkansformer)

Citizen Science är det begrepp som har allra störst aktualitet, och det används i åtminstone två distinkta sammanhang: insamling och klassificering av stora datamängder med hjälp av allmänheten samt medborgarinitierad forskning som syftar till att påverka policybeslut (Kasperowski & Kullenberg, 2016, s. 1 ff).

Det är viktigt att återigen påpeka att perspektiven på forskningskommunikation i praktiken inte följer varandra kronologiskt. De har alla aktualitet och som den empiriska delen av föreliggande rapport visar är inte minst det linjära perspektivet i högsta grad aktuellt i myndigheters forskningskommunikation, medan kunskapsintegrering och implementering på många håll beskrivs som utmaningar. Av den anledningen ska vi här se närmare på vad tredje vågens kunskapsintegrering och implementering innebär.

TREDJE VÅGEN: KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING

Att gå från forskningsresultat till praktisk handling är en utmaning som har fått ökad uppmärksamhet de senaste decennierna. Grimshaw et al har gjort en jämförande studie av forskning om hur olika strategier för implementering av forskningsresultat lyckas (eller inte lyckas) förändra beteende i medicinska professioner, och de drar slutsatsen att ”passiva” strategier (som att sprida tryckt utbildningsmaterial) har liten effekt, medan andra metoder (som exempelvis IT-baserade beslutsstöd) kan ge bättre resultat (Grimshaw et al., 2001, s. II-2). Best et al hänvisar till studier som den ovan nämnda och konstaterar att verksamheter endast i cirka 8–15% fall förändras genom ”passiva” åtgärder.

Trots att den linjära synen på forskningskommunikation och KTA (*Knowledge to Action*) fortfarande dominerar, finns en ökande enighet om att verksamhetsförbättringar kräver helhetssyn. För att lyckas utveckla verksamheter med hjälp av forskning behöver man först öka samverkan mellan forskning och praktik, det vill säga ta in praktikerperspektiv på forskning, för att i senare steg kunna öka påverkan från forskningen på praktiken (Best et al., 2010, s. 145 ff). Van de Ven förklarar gapet mellan teori och praktik i termer av kunskapsproduktion och förespråkar så kallat *engaged scholarship*, där kunskap samproduceras av forskare, praktiker och beslutsfattare (Van de Ven, 2006, s. 815).

Dessa synsätt har beröringspunkter med *Knowledge management* (kunskapshandling i organisationer) liksom med teorier om lärande organisationer, där kunskap ses som något mer än information: Kunskap uppstår när information tillämpas (Lee et al, 2000, s. 784 ff).

Örtenblad menar att organisatoriskt lärande kan beskrivas som processer eller aktiviteter som syftar till deltagande (Örtenblad 2001, s 126), och att det mest effektiva sättet att utveckla, använda och nyttiggöra kunskap är genom att skapa en miljö som befrämjar organisatoriskt lärande. Ett exempel på detta ur föreliggande rapportens empiriska underlag är Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB, som numera strävar efter att dess handläggare ska involveras såväl när det gäller att formulera forskningsbehov som att nära följa forskningen och vara delaktiga i arbetet med att resultaten ska kunna tillämpas – både på myndigheten och av andra aktörer i samhället (Kerlin, 2016).

Systemsyn på forskningskommunikation ser systematiskt arbete med delaktighet och samproduktion av kunskap som viktiga faktorer för att nyttiggöra forskningsresultat. Nyttiggörande av forskning kräver att kunskapen är invävd i prioriteringar, kultur och sammanhang i organisationen, och användning av forskningsresultat är en dynamisk process (Nutley et al 2010, s.136).

Första steget i att utveckla en sådan miljö kan vara att analysera forskningsprocessen med fokus på hur och för vilka forskningen skapar värde, i linje med hur man inom statliga myndigheter ser på systemsyn, innovation och värdeskapande.

Systemsyn i statliga verksamheter

Innovationsrådet, en av regeringen tillsatt kommitté som verkade från 2011 till 2013 med uppdrag att stödja och stimulera innovations- och förändringsarbete i offentlig förvaltning, förespråkar i sitt slutbetänkande bland annat ökat fokus på värdeskapande och system (Innovationsrådet, 2013, s 12).

Innovationsrådet konstaterar att samhällspåverkan sker genom en svåröverskådlig interaktion mellan människor i och utanför myndigheter i komplexa system. (Innovationsrådet 2013, s. 14) och att det i myndigheter måste finnas ett lärande och aktivt förhållningssätt till att skapa och tillämpa kunskap (Innovationsrådet, 2013, s. 53). Rådet betonar att värde skapas i system, och att en systemsansats bland annat kännetecknas av kontinuerligt lärande med medborgare, medarbetare, och företag som medskapare. (Innovationsrådet, 2013, s. 64). Nyckelord är alltså värdeskapande och kundperspektiv, där kund kan förstås som den för vilken verksamheten skapar värde. (Runebjörk och Wendleby, 2013, s. 43-44).

Detta synsätt stämmer överens med tredje vågens syn på forskningskommunikation i så måtto att man även här talar om delaktighet och innovation. För de myndigheter som arbetar inspirerade av lean och systemsyn kan detta ge ett ytterligare stöd i utvecklingen av forskningskommunikation i riktning mot ökad användning av forskningsresultat. Vad detta synsätt (liksom en vidareutveckling av linjär och dialogisk kommunikation) kan innebära för Strålsäkerhetsmyndigheten återkommer vi till i avsnittet ”Rekommendationer”, efter följande två kapitel där resultatet av föreliggande empiriska undersökning presenteras.

MYNDIGHETSNETVERKETS FORSKNINGSKOMMUNIKATION

Samtidigt som implementering och nyttiggörande av forskningsresultat ligger högt på dagordningen finns det inga färdiga svar på hur man bäst tillser att forskningsresultat kommer till nytta, eller hur man mäter nyttiggörande (se exempelvis Braunerhielm 2015 eller Tillväxtanalys 2015).

Såväl forskningsråd som lärosäten (både i Sverige och internationellt) arbetar med frågan om hur forskning nyttiggörs (se exempelvis Vetenskapsrådet 2015, Forte 2015, Formas 2016), men myndigheters kommunikation sker delvis under andra förutsättningar och flera myndigheter tar sig nu an frågan (se nedan).

Ännu så länge visar resultatet av enkäten till myndighetsnätverket en övervägande tonvikt på linjär kommunikation, och enkätsvaren uppvisar gott om exempel på hur kommunikation sker via publicering av rapporter och populärvetenskapliga sammanfattningar, nyhetsbrev, pressreleaser, konferensbidrag – liksom publicering i nyare medier såsom podsändningar och YouTube.

Även dialogisk kommunikation är väl representerad: workshops och seminarier, konferenser, studiebesök, forskningsföreläsningar och olika typer av referensgrupper finns med i både nulägesbeskrivningar och i utvecklingsområden.

Den stora utmaningen för myndigheter som forskar eller finansierar forskning tycks vara nyttiggörande av forskning genom kunskapsintegrering och implementering. (Man bör här skilja mellan individers integrering av kunskap och organisationers. Här avses organisationers kunskapsintegrering.) Flera respondenter uttrycker att forskningsinsatser alltför sällan leder till förändring eller utveckling av en verksamhet.

SYFTE OCH MÅLGRUPPER

I flera myndigheters syftesbeskrivningar syns ett perspektiv på kommunikation som lägger fokus på att integrera kunskap och att nyttiggöra forskning:

”Huvudsyftet är att kommunicera forskning och forskningsresultat för att öka möjligheterna för att resultaten kommer till användning och därigenom skapar nytta utanför den akademiska världen”(Myndigheten för samhällsberedskap).

”Huvudsyftet med kommunikation om FoU och forskning måste alltid vara att resultaten kommer till nytta för samhället” (Folkhälsoinstitutet).

Andra syften som uttrycks är att ge information om pågående forskning och visa att den egna verksamheten är baserad på underbyggd kunskap. Vissa syften är alltså operativa och har att göra med ett konkret bidrag till verksamhetsutveckling internt och externt, andra är varumärkesutvecklande (att skapa förtroende för verksamheten).

Målgrupper är den egna ledningen, chefer och interna handläggare, politiska beslutsfattare och andra myndigheter, opinionsbildare, forskare inom det egna området, myndighetens kunder/uppslagsgivare, allmänheten.

NULÄGE OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN

Trots att kunskapsintegrering alltså syns i flera syftesbeskrivningar, pekar svaren i myndighetsenkäten på att information om vetenskapliga resultat är det dominerande sättet att bedriva forskningskommunikation, vanligen genom olika typer av vetenskapliga och populärvetenskapliga publikationer och sammanfattningar. Vissa myndigheter som har allmänheten som viktig målgrupp kommunicerar via nyhetsmedia och arbetar då med pressmeddelanden och presskonferenser, andra använder webbfilmer och poddsändningar. Några nämner också Twitter.

När det gäller forskningsdialog är det vanligaste sättet att arrangera detta genom seminarier och workshops, men också vid mässor, utställningar och bokbord samt genom att man tar emot studiebesök från skolor och andra grupper.

Här följer en genomgång av myndigheternas enkätsvar med särskilt fokus på det man ser som utvecklingsområden.

FORSKNINGSINFORMATION

Den stora majoriteten respondenter tog upp informationsaspekter, och här diskuterades kanaler, paketering, innehåll och spridning som utvecklingsområden.

När det gäller forskningsinformation kommer kanaler naturligt i fokus, eftersom det handlar om att ”föra ut”, distribuera, fakta. Det handlar både om att utveckla befintliga kanaler, som webbplats, och att börja använda nya:

- I Riksarkivets fall handlar det i första hand om att förbättra den kommunikation som sker via hemsidan, vars struktur är rätt svår genomtränglig och där FoU inte har någon given plats (Riksarkivet).
- Vi kommer även under våren arbeta med presentationen på vår hemsida av de forskningsprojekt som fått stöd och som även levererat rapporter (d.v.s. resultat) (Försäkringskassan).
- Vi satsar allt mer på rörliga bilder på webben – detta är ett område. Över huvud taget nya former att förmedla ny kunskap, men det är inte alltid så lätt att få forskarna att anamma detta, eftersom vetenskaplig publicering ligger till grund för fortsatta möjligheter att få anslag och kunna forska vidare (SVA).
- Om man bortser från begränsningar i tid och pengar, så skulle det vara intressant att komma närmare målgrupper i digitala medier, t ex genom bloggar och andra typer av sociala medier. Det skulle också vara intressant att arbeta mer med rörlig bild, där forskare får berätta om sin forskning, eller förklara skeenden/sammanhang etc (SMHI).
- Sociala medier och internet - i synnerhet mer användning av video och grafiskt material (Institutet för Rymdfysik).
- ... att hitta former för överföring av kunskap. När ett forskningsprojekt är avslutat kan spridning av resultat påbörjas, men ofta är forskarna då uppbundna av nya projekt och kan ha svårt att avsätta tid. Det är också oklart vem som har ansvaret för denna fas. En lösning på detta kan vara ett slags transfer- eller påbyggnadsprojekt som syftar till att få ut kunskapen på ett målgruppsanpassat och tillgängligt sätt (MSB).

För att upplysa intressenter om publicerade rapporter, pågående forskning, utlysningar etc är väl strukturerad information i väl fungerande kanaler relevant. Däremot kan man behöva diskutera huruvida man kan "överföra" kunskap via kanaler. Är det kanske så att större delaktighet behövs hos den som vill tillgodogöra sig kunskap? Det är möjligt att sociala medier fyller en funktion här, i den mån de stödjer ömsesidighet och medverkan.

Paketeringen av budskap har betydelse för användarvänligheten: formulering, bildsättning och grafisk form. Hos många beskrivs detta som utvecklingsområden, och man betonar paketeringens betydelse för att lansera resultat.

- Att stimulera och stödja forskningssatsningarnas egen planering och egna aktiviteter när det gäller att nå ut med forskningsresultat utanför den akademiska världen. Det finns intresse och förståelse bland forskarna om att detta arbete är viktigt, men även motkrafter i form av brist på tid, medel och incitament. Forskare är ofta inte vana att tänka i banor hur resultaten ska kunna "lanseras" på en samhällslig "marknad". I det arbetet kan forskningskommunikationen vara stödjande (MSB).
- Att identifiera potentiellt intressanta och användbara forskningsresultat som kan ha utvecklingspotential till nya (kanske innovativa) metoder/produkter, och att forma, förädla, paketera och lansera dessa resultat. Delar av denna utvecklingsprocess tar vid efter forskningen. Kommunikation av forskningsresultaten kan vara stödjande för att få igång den processen.

Möjligen kan man här behöva diskutera vad lansering av forskningsresultat innebär och vad paketeringen syftar till. Ett svar kan ligga i följande formulering:

- Att stärka den populärvetenskapliga inriktningen och målgruppsanpassningen i forskningspresentationer av olika slag och att därigenom öka tillgängligheten och lättare kunna koppla ihop samhällsbehov med forskningens kunskaper/resultat (MSB).

Denna formulering, som mindre handlar om lansering och mer kopplar till möjligheten att förena behov med resultat, är dialogisk i sin ansats och närmar sig därför andra vågens forskningskommunikation.

FORSKNINGSDIALOG

Vissa av myndigheterna tog upp perspektivet dialog och relationer i sin beskrivning av utvecklingsområden:

- Vi behöver även hitta nya, mer dialogbaserade sätt att förmedla forskningsresultaten på, som gör att verksamheten på ett enklare sätt kan tillgodogöra sig dessa och vad de innebär för verksamheten. Bland annat måste vi ställa krav på att de av SiS finansierade forskarna i större utsträckning än tidigare kommunicerar sin forskning och sina resultat direkt till verksamheten (Statens institutionsstyrelse).
- Dialogen av forskningsresultaten mellan forskare och relevant omvärld (målgrupp) måste öka ytterligare för att skapa ett ökat intresse och engagemang. Dialog och förståelse för resultaten underlättar för beslutsfattare/målgrupp att ta resultaten vidare, d.v.s. till nya åtgärder och beslut för att därmed skapa en bättre värld (BRÅ).

- Vi utvecklar funktionen projektföljare/följepraktiker där medarbetare vid Riksantikvarieämbetet som arbetar med liknande frågeställningar träffar FoU-projektet under genomförandetiden för erfarenhetsutbyte (obs ej styrning eller uppföljnings av projektet) (Riksantikvarieämbetet).

Intressant här är att notera skillnader i syfte med forskningsdialogen. I första punkten ligger tonvikten på att förmedla forskningsresultat, det vill säga egentligen ett linjärt perspektiv nära information. I andra punkten uttrycks en större ömsesidighet, dialogen ska stimulera intresse och engagemang, för att målgruppen ska kunna använda resultaten för att skapa en bättre värld. Dock kan man diskutera om man kan ha ”målgrupper” i en dialog, och om inte även här finns linjära drag. Sista punkten däremot visar ett perspektiv som närmast liknar ett systemiskt perspektiv: den beskriver hur medarbetare kontinuerligt träffar forskningsprojekt och utbyter erfarenheter, något som i hög grad befrämjar kunskapsintegrering och möjligen även bidrar till att kvalitetssäkra forskningen.

Dialog mellan forskare och användare av resultaten, med syfte att underlätta att resultaten kommer till nytta, är alltså en aspekt som har beröringspunkter med det systemiska perspektivet.

KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING

Det systemiska perspektivet, tredje vågen eller integrering av kunskap kommer till uttryck bland annat i följande formuleringar.

- Komma längre i själva implementeringen, hur kunskapen tas tillvara och omvandlas i verksamhetsutveckling (Försäkringskassan).
- Få kunskapen att användas längre – ta det till verkstad (känns ibland som en rapport släpps, presenteras ... och sedan glöms för sedan är siktet inställt på nästa rapport) (Försäkringskassan).
- Vi behöver bygga upp bättre kontakter och förståelse för våra olika perspektiv och behov för att hitta forskningsområden som är intressanta och relevanta för samhället och myndigheten. Vi behöver bli bättre på att ställa rätt frågor och på att ta emot resultatet (Kronofogdemyndigheten).
- Det är tydligt i den (i och för sig otillräckliga) forskning som finns om forskningsspridning att den tidigaste linjära spridningsmodellen inte fungerar, dvs. den som ser ”spridning” som något som går från en producent (forskaren) till en konsument. Forskningen visar att användning av forskning är en komplicerad process som fungerar som bäst när de som ska använda den är med i olika steg under hela processen, dvs. från det att en viss specifik forskningsinsats initieras, över dess genomförande och fram till och med att den ska användas. Vidare krävs att förutsättningarna för att en verksamhet ska kunna arbeta forskningsinformerat har skapats inom ramen för verksamhetens ordinarie funktionssätt. Detta förutsätter framväxten av vad man skulle kunna kalla ett ”ekologiskt system för forskningsanvändning”. Ett sådant system kräver bl.a. ett ansvarstagande på flera olika nivåer. Här ser vi ett stort utvecklingsområde (Skolforskningsinstitutet).

Här används uttrycket ”ekologiskt system för forskningsanvändning”, vilket kan tolkas som uttryck för ett systemiskt perspektiv. Den punkt som handlar om att bygga upp bättre kontakter för att hitta intressanta forskningsområden (tredje punkten), kan på ytan se ut som om den handlar om dialog, men den har en djupare innebörd – det kan handla om att utveckla själva forskningen i de skärningspunkter och spänningsfält som finns i samhället

genom att öka sin förståelse för de olika perspektiv som finns. Här finns alltså frön till tredje vågens forskningskommunikation, integrering av kunskap med mål att ”ta resultaten till verkstad”.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETENS FORSKNINGSKOMMUNIKATION

I kapitlet om Strålsäkerhetsmyndighetens forskningskommunikation presenteras resultatet av en utvärderingsenkät efter Strålsäkerhetsmyndighetens forskningsdagar, deltagande observation under en workshop på SSM:s forskningsenhet, samt intervjuer.

Intervjuerna baserades på öppna frågor, och hade karaktären av samtal om myndighetens forskning, där intervjupersonerna reflekterade kring syfte med och målgrupper för myndighetens forskningskommunikation, hur myndighetens forskningskommunikation fungerar idag och hur kommunikationen kan utvecklas.

Resultaten av undersökningen redovisas genom grupperade citat, både från intervjuer och från utvärderingssvar. De flesta intervjupersoner och utvärderingsrespondenter citeras på flera olika ställen, under olika rubriker.

SYFTE OCH MÅLGRUPPER

Syftena med strålsäkerhetsmyndighetens forskningskommunikation hänger intimt samman med syftet med myndighetens forskning, nämligen att ge vetenskapligt stöd i myndighetens tillsynsarbete och att bidra till att Sverige har en hög nationell kompetens inom områdena kärnsäkerhet, strålskydd och nukleär icke-spridning (Strålsäkerhetsmyndigheten, 2013).

Internt är syftena att skapa underlag för tillsynsverksamheten, engagemang i pågående forskning, stärka samarbetet internt, öka medarbetarnas kunskap och stärka kulturen av att vara en expertmyndighet. Externt är syftena att skapa nytta för tillståndshavarna, stärka nationellt och internationellt samarbete på strålsäkerhetsområdet, sprida fakta om forskning och forskningsfinansiering till forskarvärlden och om strålsäkerhet till allmänheten, och upprätthålla allmänhetens förtroende för myndigheten samt marknadsföra myndigheten som forskningsfinansiär och arbetsgivare.

Av det följer att målgrupperna internt är medarbetare och ledning, och att målgrupperna externt är tillståndshavare och utövare, forskarsamhället, allmänheten och beslutsfattare.

NULÄGE OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN

Här följer en redogörelse för hur intervjupersonerna ser på SSM:s nuläge och utvecklingsområden vad gäller forskningskommunikation.

FORSKNINGSINFORMATION

På samma sätt som för andra myndigheter (redovisade i förra kapitlet) är det linjära perspektivet (information) helt dominerande i diskussionen om forskningskommunikation. Vad gällde detta hade intervjupersoner och respondenter många synpunkter, både vad gäller nuläge och vad som bör utvecklas.

Idag informerar SSM främst om sin forskning via sin rapportserie, som finns att beställa eller ladda hem på myndighetens webbplats. De största utvecklingsområdena som identifierades var överblick, sökbarhet och nyhetsflöde.

Överblick

Överblick handlar om generell kunskap om myndighetens forskning. Många respondenter hade god kunskap om någon del av forskningen, antingen knuten till det egna verksamhetsområdet, eller till strategiska frågor. Däremot saknade de en allmän orientering om vilka forskningsresultat myndigheten producerar.

”Jag är forskningssamordnare, och därför har jag koll på vår egen forskning. Däremot har jag noll koll på vad resten av organisationen gör.”

”Det här är ju ett kunskapsföretag så det interna flödet av kunskap är avgörande. Men det är små öar av kunskap – man måste känna folk, det är så det sprids. De informella kanalerna är viktigare än de formella.”

”Det jobbas med en massa forskning som jag inte vet om....”

”Jag vet inte själv hur vi ska sprida vår forskning – den har ju genomslag för alla områden egentligen.”

”Jag vet budgeten. Jag vet att det finns en forskningsstrategi där jag kan hitta info om vilka forskningsområden vi har. Däremot inte om outputn – vilka rapporter, hur de sprids internt. Vet inte hur systemet ser ut.”

”På en övergripande nivå har jag kunskap om myndighetens forskning. Men, hur många rapporter har jag läst? Ytterst få, 3-4 stycken, plus några SKI-rapporter. Men då är forskningen färdig, då är den klar.”

Därför är det inte förvånande att många förslag gällde just överblick, och pekade på myndighetens webbplats som en lämplig kanal.

”Det skulle vara bra om det fanns samlat en rapportlista eller liknande på extern eller intern webb i alla fall, så att man snabbt fick en överblick vad som är gjort.”

Sökbarhet

En fråga som alltså har med överblick att göra, men som också handlar om specifika intresseområden, är sökbarheten:

”Till och med om man går in på webben och gör sig omaknet att söka så går det inte att hitta.”

”Söksystemet på hemsidan fungerar inte så bra. Jag tar del av forskning på min egen enhet.”

”Jag vet att rapporterna ligger i publikationsdatabasen, men jag tror att det skulle vara svårt att hitta enskilda rapporter. Om man vet vad man söker går det, men inte om man inte vet det. Publikationsdatabasen är inte helt optimal.”

”De flesta rapporter skrivs på engelska, men det går inte att söka på engelska.”

Förslagen även här gäller alltså hemsidan, att utveckla och bygga ut forskningsinformationen där:

”En bra forskningsdel på hemsidan där man lätt ska kunna få överblick över vilken forskning SSM finansierar. Litteraturlistor med publikationer i vetenskapliga tidskrifter och i konferensproceedings. Men också en bra, lätt sökbar lista med alla SSM:s forskningsrapporter för nedladdning. Det är också viktigt att visa hur SSM arbetar med forskning, t.ex. ha SSM:s forskningsstrategi på svenska och engelska som länk.”

”Tycker att SSM borde ha en webbsida som heter ”Samlad forskning” på sin hemsida om utförd/pågående/kommande forskning som är relevant och av vikt för myndighetens områden. Där skulle vi kunna ha länkar till: konferenser, vetenskapliga rapporter, populärvetenskapliga rapporter, seminarier, forskningsblogg, m.m. Detta skulle löpande kunna täcka föregående år – innevarande år och kommande år (som nu i så fall redogörelse för 2014-2015-2016). Vidare ska man kunna söka på årtal.”

Nyheter

Kopplad till överblick och sökbarhet var frågan om spridning av forskningsnyheter, och flera tog upp behovet av ett internt RSS-flöde.

”Ingen vet om vilka rapporter som finns, de skyltas inte på hemsidan, verkar inte ha något nyhetsvärde. Man måste aktivt leta och följa, men jag tror inte att det är så många som gör det. Om ingen känner till våra rapporter, kan man ju lika gärna lägga den i skrivbordslådan.”

”Forskningen diskuteras inte, sprids inte, forskningen är osynlig.”

Efter 2015 års forskningsdagar, som i övrigt var mycket uppskattade (se nedan) rörde den övervägande kritiken just information. Nästan hälften av respondenterna konstaterade att informationen inte hade nått ut ordentligt, vilket fick konsekvenser för deltagarantal och därmed möjligheterna till nätverkande. Några röster från externa deltagare:

”Bättre information och spridning till industrin, borde kunna få till ett bredare deltagande. Mycket intressant forskning!”

”Det enda man kan påpeka är att det var dålig annonsering för eventet. Vi fick höra om det i förbifarten och det hade varit bra med olika kanaler för att nå intresserade forskare.”

”Märkte att det var få (inga alls) representanter från KTA (FKA, OKG, RAB, Westinghouse etc.) Det skulle bli jätte givande för ”den operativa kraften” att få träffa ”den teoretiska kärnan”.

Även internt var informationsbrist ett problem. Två personer hade fått information via intranätet, resten hade fått information genom kontakter – direkt med forskningsenheten, av sin forskningshandläggare, eller för att de själva jobbade med forskningshandläggning och på något sätt medverkade under, eller i planeringen av, forskningsdagarna.

”Mer information om SSM:s forskningsdagar, både internt (uppmuntra till ”bredare deltagande”) och externt. Jag vet inte hur många som hade anmält sig men jag upplevde det som att det fanns utrymme för många fler.”

Information får konsekvenser för möjligheter att nätverka – på så sätt samverkar informationsspridningen med det dialogiska.

På frågan till deltagarna på forskningsdagarna om hur de önskar få tillgång till nyheter från SSM svarade en majoritet av externa respondenter att de ville ha nyhetsbrev och e-postutskick, tätt följt av webbtjänster som publikationer av och länkar till rapporter och vetenskapliga artiklar. Dock var intresset för sociala medier begränsat – tre personer uttryckte intresse för Twitter och lika många uttryckte ett aktivt ointresse för denna kanal.

Bloggar och Twitter tas ofta upp i sammanhang där man talar om vetenskapskommunikation, men både i intervjuresultaten och i resultaten av utvärderingen av forskningsdagarna märks att känslorna är blandade – för varje förslag om twitter kommer en röst som höjs emot.

”Twitterinlägg känns inte så passande. Det är tramsigt.”

Vad gäller nyhetsinformation om finansiering och utlysningar uttrycktes rättviseaspekter och flera nämnde behovet av att tydliggöra hur det går till att formulera forskningsförslag och söka pengar:

”Det kan finnas flera områden som förbises bara för att det finns en handläggare som inte vet hur man ska formulera ett forskningsförslag.”

”Vi behöver bli mer konkreta när det gäller hur man söker forskningspengar: ’Gör så här, använd detta formulär’.”

Sammanfattningsvis var en uppdaterad hemsida, med beskrivning av projekt, färdiga rapporter, länkar till OECD-rapporter och samarbetsorganisationer, samt ett uppdaterat nyhetsflöde om utlysningar och färdiga rapporter de förslag som fick flest röster för att förbättra informationen om forskning. För extern kommunikation var det flera som nämnde nyhetsbrev och digitala utskick, något som alltså stämmer väl med de behov som uttrycktes i svaren från externa respondenter på utvärderingen av forskningsdagarna. Av detta kan man sannolikt dra slutsatsen att information om specifika event bäst ges via direktutskick, i form av nyhetsbrev och inbjudningar, eftersom både externwebb och intranät spelade en mycket liten roll i samband med forskningsdagarna. Personliga kontakter är en framgångsrik väg och är därför ett bra komplement till direktutskick, men inget man bör lita på som kanal.

FORSKNINGSDIALOG

SSM arbetar på flera sätt för att öka dialogen kring forskning, både internt och externt.

Externt håller man vartannat år en tvådagars konferens, Forskningsdagarna, och utvärderingen visade att 2015 års forskningsdagar var mycket uppskattade, inte minst vad gällde möjligheterna att nätverka och diskutera forskning:

- ”Det mesta var riktigt bra! Diskussionen med deltagare var mycket viktig.”
- ”Det är också mycket bra sett ur ett nätverksperspektiv där nya kontakter kan knytas. Jag vill passa på att tacka för två trevliga och intressanta dagar – ser fram emot nästa tillfälle!”
- ”Den positiva stämningen och de mångfacetterade diskussionerna.”
- ”Träffa gamla bekanta inom forskningsvärlden”

Seminarier är viktiga för såväl nätverkande som för att informera om forskningsresultat. Internt har man lunchseminarier varje månad, och även ämnesspecifika seminarier hålls ibland med externa inbjudna. Vissa handläggare skriver in seminarium som en del av leveransen för externa forskare och flera anser att seminarier ska vara en del av forskningsuppdraget. Andra talar om att de kan vara en del i dialogen kring tillsynen, men att man kan behöva hitta en form som skulle passa fler.

- ”Seminarier bör vara relativt smala för att vara relevanta, och man kan lägga upp dem när presumtiva medverkande/deltagare ändå är här för annat syfte.”

En faktor som dock återkommer om och om igen är tidsbrist:

- ”Första fredagen varje månad forskningsseminarium, men man hinner inte prioritera det.”
- ”Jag har aldrig gått på ett lunchseminarium, prioriterar inte den tiden. Ibland kommer det upp saker på Intranätet. Om det blir en nyhet kommer det upp på externwebben. Och så avdelningsmöten – strategier, inte rapporter.”
- ”Vi har för lite tid, och ingen genomgripande strategi för forskningskommunikation, vilket gör att det hänger på den enskilda individens engagemang”

Vid sidan om seminarier för att förbättra den interna dialogen önskade några respondenter webbaserade forum där man kan utbyta tankar och idéer kring forskning, som Facebook-sidor, eller wikisidor.

- ”Där kan man lägga ut nya rön, debattera, informera. Ibland är det bara 3-4 personer inom en sakkompetens – man behöver tala med andra.”
- ”Wikisidor på Intranätet. Alla som gjort forskning kan lägga in där.”

En idé som kom upp flera gånger var att åter publicera en tryckt populärvetenskaplig tidskrift, och just dialogaspekter togs upp som skäl. Tidigare fanns ett populärvetenskapligt magasin, Nukleus, som fungerade som samtalsämne. Den brukade ligga framme vid fikabord och startade samtal och diskussioner om aktuella frågor, och skickades också ut till tillståndshavare.

”Nukleus var en fantastisk tidning, som publicerade viktig forskning på ett populärt sätt”

”Magasinet Nukleus var helt ovärderlig, industrin uppskattade den. Nu finns ju inget forum som går ut.”

”Populärvetenskapliga presentationer kan vara svaret – det är ett sätt att ta del av andras enheters forskning”

KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING

När man diskuterar forskningskommunikation blir det som tidigare nämnts lätt att man talar om målgrupper, kanaler och budskap. Än så länge talar man inte mycket om systemiska, organisatoriska aspekter. Ett uttryck för en sådan syn är dock några frågor som ställdes av myndighetens ställföreträdande generaldirektör:

”Hur skapar vi tid, hur väljer vi projekt som passar de medarbetare vi har? Hur skapar vi tid för dem som faktiskt kan ha nytta av forskningen?”

”Vilka processer ska till för att man ska nyttigöra det som kommer fram – tillgodogöra myndigheten forskningsresultaten? Nu när vi initierar forskning, hur får vi till ett deltagande under forskningens gång? Vi måste bygga energi och känslor medan arbetet pågår - vilka ska göra det?”

Ett svar kan finnas i det systemiska perspektivet, något som diskuteras i nästa kapitel.

SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Syftena med denna undersökning var att se hur myndigheter arbetar med forskningskommunikation, förstå vilka behov som föreligger hos aktörer och målgrupper samt skapa en bild av vilka olika synsätt som finns vad gäller forskningskommunikation för att ge ett underlag till Strålsäkerhetsmyndighetens kommande arbete med en strategi för forskningskommunikation.

SAMMANFATTNING AV UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen visar att myndigheter idag framför allt arbetar med forskningsinformation och forskningsdialog, med syfte att sprida forskningsresultat och engagera sina målgrupper och avnämare i aktuell forskning. Bland flera myndigheter läggs stort fokus vid att utveckla digitala kanaler, som den egna webbplatsen och Internet-baserade sociala medier som Facebook, Twitter, YouTube och bloggar.

Framträdande syften med myndigheternas forskningskommunikation är att ge underlag för politiska beslut, bättre fullgöra sitt myndighetsuppdrag, och nyttiggöra forskning exempelvis genom att bidra till verksamhetsutveckling i organisationer som ligger inom myndighetens område.

De målgrupper som nämns i myndighetsenkäten är främst den egna ledningen, chefer och interna handläggare, politiska beslutsfattare, forskare inom det egna området, andra myndigheter, opinionsbildare, myndighetens kunder/avnämare och allmänheten. Målgrupper och parter i SSM:s forskningskommunikation är primärt yrkesverksamma i branscher med strålning, forskare och egna handläggare, men också till viss del allmänheten.

Målgruppernas behov förstår man bäst genom att fråga målgrupperna, och där är resultaten av utvärderingen av SSM:s forskningsdagar av värde. Det visade sig att de behov som uttrycktes av målgrupperna oftast var information (om myndighetens prioriteringar, aktuell forskning inom det egna området, omvärldsanalys, konferenser) och dialog med andra aktörer från myndigheten, industrin och forskarvärlden. Däremot finns bland SSM:s målgrupper ett mycket begränsat intresse av sociala medier, i vissa fall ett uttalat ointresse.

SSM har dock också allmänheten som en målgrupp, och den finns inte representerad i underlaget – det är möjligt att allmänheten har ett större intresse av sociala medier som informationskanal. Som exempel på en nyare, digital kanal för information till allmänheten nämns i ett par intervjuer myndighetens app, Solappen, som gör det enklare att sola utan att oroa sig för att få brännskador (Strålsäkerhetsmyndigheten, 2015).

PERSPEKTIV PÅ FORSKNINGSKOMMUNIKATION

Innan vi diskuterar möjligheter till utveckling av forskningskommunikation är det värt att repetera tre perspektiv som beskrivits i denna undersökning:

- Kommunikation som information (den linjära synen), vilket förutsätter en sändare (forskaren), en kanal (en rapport, ett TV-program, en föreläsare) och en målgrupp (medarbetare, yrkesverksamma inom något specifikt område, allmänhet).
- Kommunikation som dialog, vilket förutsätter ömsesidighet, ett gemensamt lyssnande och formulerande, aktion och reaktion. Här kan man inte tala om sändare och mottagare/målgrupper utan snarare om deltagare eller medverkande. Man kan fortfarande tala om kanaler (som i så fall måste vara minst tvåvägs), men hellre mötesplatser.
- Kommunikation som kunskapsintegrering, vilket är en process som förutsätter inte bara deltagare utan också system, kultur och strukturer.

Som tidigare konstaterats utesluter inte perspektiven varandra, och för ett framgångsrikt arbete med forskningskommunikation är det sannolikt värdefullt att ha såväl ett linjärt, som ett dialogiskt och ett systemiskt synsätt.

LINJÄR OCH DIALOGISK KOMMUNIKATION

De rådande paradigmen vad gäller forskningskommunikation är vad forskare kallar linjära och relationella modeller, information respektive dialog (se ovan, s. 8), med tonvikt på information.

Här är det på sin plats att göra en metareflexion om föreliggande undersökning. Materialet till undersökningen består som tidigare nämnts av intervjuer, en utvärderingsenkät efter Strålsäkerhetsmyndighetens forskningsdagar samt en enkät till nätverket för myndigheter som bedriver och/eller finansierar forskning.

Första frågan som ställdes till myndighetsnätverket var denna: ”Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?” följt av frågan: ”Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?” och som fråga nummer fyra: ”Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?”.

Dessa frågor uttrycker i sig en linjär kommunikationssyn (”sprida kunskap”, ”målgrupper” och ”kanaler”) och det faktum att jag ställde frågorna på detta sätt kan tolkas som ett tecken på hur förhärskande den linjära synen fortfarande är. Själva frågorna har också sannolikt påverkat svaren så att fokus, åtminstone i svaren på dessa tre frågor, har kommit att ligga på ett mer linjärt synsätt.

Det var först under undersökningens gång som de tre paradigmen på kommunikation blev tydliga för mig, och för att kompensera för den vinkling som kan ha orsakats av frågornas formulering lade jag i resultatkapitlet om myndighetsnätverkets forskningskommunikation tonvikten på de två frågor som var öppna i sin formulering: ”Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?” och: ”Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?”.

I de intervjuer som var huvudmaterialet för undersökningen om Strålsäkerhetsmyndighetens forskningskommunikation var frågorna öppna, och respondenterna talade huvudsakligen om syftena med kommunikation och om utvecklingsområden. Där blev resultatet ändå mycket likt resultatet från

myndighetsenkäten, varför man sannolikt kan lita på slutsatsen att det linjära paradigmet är det förhärskande, men att de dialogiska och kunskapsintegrerande paradigmen finns parallellt och att de i många fall är under utveckling.

Vetenskapsrådet pekar på att begreppet forskningskommunikation rymmer flera perspektiv, från att informera om vetenskapliga resultat till att integrera dialogen mellan forskare, yrkesverksamma och allmänheten i själva forskningsprocessen. (Vetenskapsrådet 2015). Att tala om att integrera dialogen mellan olika aktörer i forskningsprocessen kan vara ett uttryck för ett systemiskt perspektiv, men det kan också handla om det dialogiska perspektivet. Det är dock mycket möjligt att det finns en vattendelare mellan information å ena sidan och dialog och kunskapsintegrering å den andra, där information är enkelriktat medan dialog och integrering kräver medverkan och ömsesidighet i processerna.

Hur ändamålsenligt det linjära synsättet är om syftet är att nyttiggöra forskningen, och hur långt man kommer med dialogiska metoder, är frågor man sannolikt bäst besvarar genom att undersöka vart forskningsresultat tar vägen, och vad som händer när forskningsresultat är publicerade och ska komma till användning.

KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING

Forskningskommunikation som kunskapsintegrering syftar till att öka deltagandet i forskningsprocessen och i kommunikationen om forskning, för att möjliggöra integreringen av kunskap i verksamheter. Kunskapen manifesteras när forskningsresultaten används och kommer till nytta, exempelvis i tillsynsaktiviteter. Man kan alltså uttrycka det så att forskningsrapporter utgör information som blir till kunskap när den tillämpas.

Detta perspektiv är ännu i sin linda och märks inte mycket i beskrivningar av hur myndigheter arbetar idag. Däremot märks den i flera myndigheters identifierade utvecklingsbehov och i frågor om hur man skapar processer för att göra forskningen relevant eller för att implementera forskningsresultat. Och framför allt märks den i syftesbeskrivningar som handlar om att nyttiggöra myndigheternas forskning.

Strålsäkerhetsmyndigheten arbetar inspirerat av den japanska ledningsfilosofin lean, som från början utvecklades på Toyota och som de senaste åren fått spridning i offentlig sektor. Innovationsrådet lät göra en forskningsöversikt avseende lean i offentlig sektor som visade att värdeflödeskartläggning tycks utgöra ett centralt inslag i myndigheters leanarbete tillsammans med slöserireducering, och att arbetet med värdeflödeskartläggningar tycks leda till minskade problem och störningar för de anställda. Slutsatserna var dock tentativa, då forskningen om lean i offentlig verksamhet ännu så länge är begränsad, särskilt när det gäller svenska förhållanden (Brännmark 2012, s. 29).

Lean skiljer sig dock från traditionella ledningsfilosofier i det att man lägger tyngdpunkten på lärande och utveckling (se exempelvis Runebjörk & Wendleby, 2013) vilket gör att dess syn på verksamhetsutveckling kan lämpa sig för arbete med integrering av kunskap och nyttiggörande av forskningsresultat. Nyckelord är då värdeskapande och systemsyn, med fokus på dem för vilka verksamheten skapar värde.

REKOMMENDATIONER

Forskningskommunikation måste utgå ifrån ett tydligt syfte. Vare sig forskningsparadigm (första, andra och tredje vågens forskningskommunikation) eller kanaler eller paketering har ett inneboende värde. Värdet står i förhållande till vad man vill uppnå och vilka som är inblandade i processen.

Intervjuer och interna utvärderingssvar på SSM visar att det finns behov av att utveckla både den linjära och den dialogiska kommunikationen. Vill man att något ska hända räcker det dock inte med information eller dialog. Forskningsprocessen måste börja och sluta i samverkan, bygga på kända behov, kunna implementeras och ha intresserade avnämare. Detta är poängen med tredje vågens forskningskommunikation.

Det skulle förmodligen underlätta utvecklingen av en strategi för forskningskommunikation om man tydligt skilde mellan information, dialog och kunskapsintegrering, och att man betonade kunskapsintegrering för att nyttiggöra forskning.

Följande rekommendationer utgår ifrån myndighetens uttalade syften med forskningskommunikation.

FORSKNINGSINFORMATION

Syften: att göra forskningsprocessen transparent och rättvis för forskarsamhället, att underlätta för intressenter att hitta rapporter och annan information om forskningsresultat, att öka möjligheterna för nätverkande genom att så många som möjligt får tillgång till information om evenemang.

Först och främst behöver därför SSM:s forskningsverksamhet en utvecklad hemsida med:

- beskrivning av projekt
- sökbara rapporter
- länkar till resurser som OECD-rapporter samarbetsorganisationer.
- nyhetsflöde med information om exempelvis kommande evenemang, och nya projekt
- information om utlysningar
- blanketter och mallar för hur man söker forskningsfinansiering
- information om forskningsteman och myndighetens prioriteringar

Dessa forskningssidor bör också finnas i en kortare, engelsk version för internationella intressenter.

För information om evenemang behövs nyhetsbrev och digitala utskick till externa målgrupper.

Populärvetenskapliga sammanfattningar av myndighetens forskningsrapporter skulle bidra till att öka spridningen av forskningsresultaten.

Av allt att döma var det populärvetenskapliga magasinet Nukleus en stor framgång, och tjänade som samtalsämne och mötesplats både internt på SSM och ute i externa verksamheter. Ett tryckt magasin i fyrfärg är måhända inte tidsenligt, och det är en kostsam

satsning, men det är mycket möjligt att det är värt satsningen om det ökar kännedomen om, dialogen kring och engagemanget för myndighetens forskning. Detta är något som kan diskuteras.

Att publicera resultat i fackgranskade tidskrifter gör dem lättare sökbara och ger också prestige för forskaren.

FORSKNINGSDIALOG

Syfte: att öka engagemang och känslor kring forskning, och skapa möjligheter för samverkan och nätverkande

Om det finns tid, intresse och möjlighet att administrera dessa kan webbaserade fora vara en möjlighet att utveckla forskningsdialogen. På Facebook-sidor eller wikisidor kan forskare och intressenter inom olika sakområden mötas för att utbyta tankar och idéer kring forskning, lägga ut nya rön, debattera och informera. En viktig fråga är då vem som ska ansvara och administrera ett sådant forum.

Intresset för sociala medier, som Twitter och bloggar, är däremot närmast negativt, både internt på SSM och bland externa intressenter.

Myndighetens forskningsdagar, som återkommer vart annat år, har varit en framgång de två gånger de hittills har hållits, och bör även i fortsättningen arrangeras. Det är då viktigt att arbeta för att deltagarantalet blir större, och det finns också möjlighet att utveckla formatet till kortare och fler presentationer och paneldebatter i plenum, liksom innehållet mot mer information om myndighetens prioriteringar och omvärldsanalys.

Interna seminarier med generellt innehåll har visat sig svåra att marknadsföra, och även om många är principiellt positiva är det relativt få som tar sig tid att gå. Smalare seminarier, riktade till specifika, gärna externa, målgrupper i specifika frågor är dock av värde och skulle kunna göras till en obligatorisk del av leveransen av forskningsprojekt.

Forskningsfora är fortsatt viktiga för att sprida forskningsinformation och stimulera forskningsdialog.

KUNSKAPSINTEGRERING OCH IMPLEMENTERING

Syfte: att nyttiggöra myndighetens forskning internt och externt.

För att resultaten av forskning ska bli till kunskap och komma till nytta i verksamheten behövs kommunikation och deltagande under hela forskningsprocessen.

Målet med kunskapsintegrering och implementering är att öka nyttan av forskningen i verksamheten. Ett första steg kan därför vara att analysera nuläget, både vad gäller upplevd nytta hos handläggare i tillsynsverksamhet, och den kvantitativt spårbara nyttan i tillsynsrapporter och beslut. Systemsyn kräver förståelse för de aktörer och intressenter som ingår i eller berörs av en process, och analysen av upplevd nytta bygger därför på en beskrivning av vilka som ingår i och berörs av forskningsprocessen, samt av var värde skapas, hur och för vem.

Nästa steg är att förstå hur kommunikationen mellan forskare, handläggare, myndigheten i stort och externa intressenter organiseras och fungerar för att kunna skapa förutsättningar för ett ökat internt deltagande i den forskningsverksamhet som myndigheten finansierar.

Andra verksamheter som bedriver forskning (även utanför offentlig förvaltning) kan eventuellt studeras för att undersöka hur de organiserar kommunikation och erfarenhetsutbyte mellan olika aktörer under och efter forskningsprocesser. Nya områden som medborgarforskning kan ge värdefulla insikter om hur delaktighet skapas i forskningsprocesser, och hur såväl spridning av resultat som dialog under forskningsprocesser kan utvecklas.

KÄLLOR

TRYCKTA KÄLLOR OCH KÄLLOR TILLGÄNGLIGA VIA INTERNET

Best, A. & Holmes, B., (2010). Systems thinking, knowledge and action: toward better models and methods. *Evidence & Policy*, 6(29), pp. 145-59

Braunerhielm, P. (2015) *Från forskning till innovation*. Entreprenörskapsutredningen N2015:1, delrapport. [PDF] Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/contentassets/07ce7f1fad1d4716b0c9c8ef4d3c4bd7/fran-forskning-till-innovation.pdf>> [2016-08-10]

Brännmark, M., (2012). *Lean i kommun och myndigheter – en översikt av existerande empirisk forskningslitteratur*. Statens offentliga utredningar, Innovationsrådet. [PDF] Tillgänglig: <<http://www.innovationsrådet.se/>>. Sökväg: Rapporter. [2016-05-03]

Burns, T. W., O'Connor, D. J. & Stockmayer, S. M., (2003). Science Communication: A Contemporary Definition. *Public Understanding of Science* 12, 183 ff

Davis, S., (2008). Constructing Communication: Talking to Scientists About Talking to the Public. *Science Communication*, 29(4), June 2008, pp. 413-34

EU-kommissionen (2006). *Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Kunskap i praktiken: en brett upplagd innovationsstrategi för EU*. [PDF] Tillgänglig: <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52008DC0133&from=SV>> [2016-08-23]

Formas, (2016). *En hållbar framtid genom stark forskning och utveckling: ett underlag till Sveriges forskningspolitik 2017-2027*. (Här citeras en tryckt version, som kan beställas från registrator@formas.se.) Rapporten kan också laddas ned som PDF-fil via: <http://www.formas.se/PageFiles/15193/En%20hållbar%20framtid%20genom%20stark%20forskning%20och%20utveckling_Formas_final.pdf> [2016-08-10]

Forte (2015). *Från fokus på innehåll till fokus på nytta - ett regeringsuppdrag om att utveckla formerna om behov och nyttiggörande av forskningsresultat*. (S2014/4995/SAM). [PDF] Tillgänglig: <<http://forte.se/wp-content/uploads/2015/04/komsam-regeringsuppdrag.pdf>> [2016-08-10]

Grimshaw, J.M., Shirran, L., Thomas, R., Mowatt, G., Fraser, C., Bero, L., Grilli, R., Harvey, E., Oxman, A. & O'Brien, MA., (2001). Changing Provider Behaviour. An Overview of Systematic Reviews of Interventions. I *Medical Care*, 39 (8) suppl. 2, pp II-2 – II-45

Innovationsrådet, (2013). *Att tänka nytt för att göra nytta – om perspektivskiften i offentlig verksamhet. Slutbetänkande av Innovationsrådet*. SOU 2013:40. [PDF] Tillgänglig: <<http://www.innovationsrådet.se/>>. Sökväg: Rapporter. [2016-05-03]

- Irwin, A. Risk (2008). Science and public communication: third-order thinking about scientific culture. I: Bucchi, M & Trench, B. *Handbook of public communication of science and technology*. London: Routledge pp. 199-212
- Karlsson, A-M., (2006). *En arbetsdag i skriftsamhället: ett etnografiskt perspektiv på skriftanvändning i vanliga yrken*. Stockholm: Norstedts
- Kullenberg, C. & Kasperowski, D.,(2016). What Is Citizen Science? – A Scientometric Meta-Analysis. PLoS ONE 11(1): e0147152. doi:10.1371/journal.pone.0147152
- Lee, C.C. & Yang, J., (2000). Knowledge value chain. *Journal of Management Development*, Vol. 19(9) pp. 783 – 794
- Nisbet, Matthew C. & Scheufele, Dietram A., (2009) What's next for science communication? Promising directions and lingering distractions. *American Journal of Botany* 96(10): p.1767
- Nutley,S., Morton, S., Jung, T & Boaz, A., (2010). Evidence and policy in six European countries: diverse approaches and common challenges. *Evidence & Policy*, 6 (2) ss. 131-44
- Pendrill, A-M., (2015). How do you communicate "science communication"? Tillgänglig: <<https://research4rabbits.wordpress.com/2015/02/06/how-do-you-communicate-science-communication/>>. Sökväg: Research, Rabbits and Rollercoasters. Reflections on Science, Communication and Science Communication [2016-04-20]
- Regeringen (2000). Proposition 2000/01:3 *Forskning och förnyelse*. [PDF] Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/contentassets/02af30e0df8b42cdb278c8524eb476ea/forskning-och-fornyelse>> [2016-08-22]
- Regeringen (2008). Proposition 2008/09:50 *Ett lyft för forskning och innovation*. [PDF] Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/contentassets/05cb6c62a34e4b37a114611a3ebcbd5b/ett-lyft-for-forskning-och-innovation-prop.-20080950>> [2016-08-08]
- Regeringen (2012). Proposition 2012/13:30 *Forskning och innovation*. [PDF] Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/contentassets/4ef9d72bd1b84b3fad482671b5509fa7/forskning-och-innovation-prop.-20121330>> [2016-08-10]
- Runebjörk, I & Wendleby M., (2013). *Lean med hjärta och kreativitet: om autentiskt ledarskap och kommunikation*. Stockholm: Ekerlids förlag
- Sarneel, J, Fredriksson, E & Brounéus, F., (2016). *Slutrapport Tepåseförsöket. Forskningsfredags Massexperiment 2015*. VA-rapport 2016:1. Stockholm: Vetenskap & Allmänhet. Tillgänglig: <<http://www.v-a.se/>>. Sökväg: Massexperiment. [2016-05-02]
- Strålsäkerhetsmyndigheten, (2013). *Strålsäkerhetsmyndighetens forskningsstrategi för 2014-2016*. [PDF] Tillgänglig: <<http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/>>. Sökväg: Om forskning. [2016-01-25]

Strålsäkerhetsmyndigheten, (2015). Nationell kompetens inom strålskyddsområdet. Tillgänglig: <<http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/>>. Sökväg: Fortsatt kompetensbrist inom strålskyddsområdet. [2016-01-25]

Strålsäkerhetsmyndigheten, (2015). Solapp: ladda ner ”Min soltid”. Tillgänglig: <<http://www.stralsakerhetsmyndigheten.se/>>. Sökväg: Ladda ner solappen. [2016-01-12]

Utredningen om Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter, (2012). *Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter. Betänkande av Utredningen om Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter.* SOU 2012:20 [PDF] Tillgänglig: <<http://www.riksdagen.se/>>. Sökväg: Dokument & lagar. [2016-05-03]

Tillväxtanalys (Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser) (2015). *Att identifiera forskningsbehov och kommunicera resultat. En studie av forskningsråd inom folkhälsa.* [PDF] Tillgänglig: https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.201965214d8715afd12ed7e/1432628061433/PM+2015_08+Att+identifiera+forskningsbehov+och+kommuniceraresultat.pdf [2016-08-16]

Van de Ven, A.H. & Johnson, P.E., (2006). Knowledge for Theory and Practice. I *Academy of Management Review* 31(4) pp 802-21

Vetenskapsrådet (2015). *Analys och förslag till regeringens forsknings- och innovationsproposition.* Redovisning av regeringsuppdrag (U2015/1362/F) – gemensam analys från Energimyndigheten, Formas, Forte, Rymdstyrelsen, Vetenskapsrådet och VINNOVA. [PDF] Tillgänglig: <<https://publikationer.vr.se/produkt/analys-och-forslag-till-regeringens-forsknings-och-innovationsproposition-redovisning-av-regeringsuppdrag-u20151362f-gemensam-analys-fran-energimyndigheten-formas-forte-rymdstyrelse/>> [2016-08-08]

Vetenskapsrådet, (2016). Vetenskapsrådets uppdrag inom forskningskommunikation. Tillgänglig: <<http://www.vr.se/genvarar/forskningskommunikation.4.5cdeea971505c3397cdd7378.html>>. Sökväg: Forskningskommunikation. [2016-01-25]

Vetenskapsfestivalen, (2016). Forum för forskningskommunikation. Tillgänglig: <<http://www.vetenskapsfestivalen.se/>>. Sökväg: För branschen. [2016-04-26]

Welbourne, D & Grant, W., (2015). Science communication on YouTube: Factors that affect channel and video popularity. *Public Understanding of Science*. Feb 19, 2015

Örtenblad, A.,(2001). On differences between organizational learning and learning organization". *The Learning Organization*, Vol. 8(3) ss. 125 – 133

MUNTLIGA KÄLLOR

Intervjuer med följande personer på Strålsäkerhetsmyndigheten:

- Kåre Axell, forskningssekreterare
- Annelie Bergman, enhetschef på avd för kärnsäkerhet med funktion att samordna forskning

- Björn Brickstad, utredare på avdelning K (kärnsäkerhet)
 - Anne Edland, chef för MTO-enheten
 - Mats Eriksson, forskningssamordnare på avdelning S (strålskydd)
 - Lars Gedda, forskningssekreterare
 - Fredrik Hassel, ställföreträdande GD
 - Anneli Hällgren, chef utvecklingsavdelningen,
 - Andreas Kjellin, handläggare på enheten för MTO (Människa, Teknik, Organisation)
 - Maria Nordén, forskningssamordnare på avdelning R (radioaktivt avfall)
 - Nils Sandberg, forskningssekreterare
 - Eva Simic, forskningschef
 - Maria Stråhle, kommunikationsstrateg
- (För en sammanfattning av de interna intervjuerna, se bilaga 1.)

Intervjuer med följande personer utanför Strålsäkerhetsmyndigheten:

- Conny Hägg, handläggare på Miljödepartementet
- Björn Kerlin, kunskapsmäklare på Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Dessutom har följande personer bidragit med värdefulla insikter för att ge sammanhang åt begreppen forskningskommunikation och vetenskapskommunikation:

- Anna Maria Fleetwood, Senior Adviser External Relations på Vetenskapsrådet
- Dick Kasperowski, lektor i vetenskapsteori vid Göteborgs universitet
- Ann-Marie Pendrill, professor i vetenskapskommunikation vid Fysiska institutionen vid Lunds universitet

ÖVRIGA KÄLLOR

Svar på en utvärderingsenkät efter Strålsäkerhetsmyndighetens forskningsdagar (19-20 november 2015), för en sammanfattning av dessa se bilaga 2

Svar på en enkät till nätverket för myndigheter som bedriver och/eller finansierar forskning, se bilaga 3

BILAGA 1, SAMMANFATTNING AV INTERVJUERNA

Under november och december 2015 genomfördes intervjuer med följande personer på SSM:

- Kåre Axell, forskningssekreterare
- Annelie Bergman, enhetschef på avd för kärnsäkerhet med funktion att samordna forskning
- Björn Brickstad, utredare på avdelning K (kärnsäkerhet)
- Anne Edland, chef för MTO-enheten
- Mats Eriksson, forskningssamordnare på avdelning S (strålskydd)
- Lars Gedda, forskningssekreterare
- Fredrik Hassel, ställföreträdande GD
- Anneli Hällgren, chef utvecklingsavdelningen,
- Andreas Kjellin, handläggare på enheten för MTO (Människa, Teknik, Organisation)
- Maria Nordén, forskningssamordnare på avdelning R (radioaktivt avfall)
- Nils Sandberg, forskningssekreterare
- Eva Simic, forskningschef
- Maria Strähle, kommunikationsstrateg

Dessutom intervjuades Conny Hägg, handläggare på Miljödepartementet.

Här följer en sammanfattning av intervjuresultaten.

SYFTEN MED OCH MÅLGRUPPER FÖR FORSKNINGSKOMMUNIKATION

Internt är målgrupperna medarbetare och ledning, och syftena är att skapa underlag för tillsynsverksamheten, engagemang i pågående forskning, stärka samarbetet internt, öka medarbetarnas kunskap och stärka kulturen av att vara en expertmyndighet.

Externt är målgrupperna tillståndshavare och utövare, forskarsamhället, allmänheten och beslutsfattare. Syftena är att skapa nytta för tillståndshavarna, sprida kunskap om forskning och forskningsfinansiering till forskarvärlden och stärka nationellt och internationellt samarbete på strålsäkerhetsområdet; sprida kunskap om strålsäkerhet till allmänheten och upprätthålla allmänhetens förtroende för myndigheten, samt marknadsföra myndigheten som forskningsfinansiär och arbetsgivare.

NULÄGE OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN

När det gällde nuläge och utvecklingsområden fokuserade de flesta respondenterna på den interna forskningskommunikationen. Det största problemet som identifierades var överblick:

”Jag är forskningssamordnare, och därför har jag koll på vår forskning. Det är inte jag som beställer, men jag följer med och kollar att det är framdrift. Ibland är jag med och träffar forskarna. Däremot har jag noll koll på vad resten av organisationen gör.”

”Det här är ju ett kunskapsföretag så det interna flödet av kunskap är avgörande. Men det är små öar av kunskap – man måste känna folk, det är så det sprids. De informella kanalerna är viktigare än de formella.”

”Det jobbas med en massa forskning som jag inte vet om....”

”Jag vet budgeten. Jag vet att det finns en forskningsstrategi där jag kan hitta info om vilka forskningsområden vi har. Däremot inte om outputten – vilka rapporter, hur de sprids internt. Vet inte hur systemet ser ut.”

”På en övergripande nivå har jag kunskap om myndighetens forskning. Men, hur många rapporter har jag läst? Ytterst få, 3-4 stycken, plus några SKI-rapporter. Men då är forskningen färdig, då är den klar.”

Kopplat till bristen på överblick var frågan om spridning om resultat:

”Jag vet inte själv hur vi ska sprida vår forskning – den har ju genomslag för alla områden egentligen.”

”Forskningen diskuteras inte, sprids inte, forskningen är osynlig.”

”Det saknas kanaler för att sprida forskningen internt. Läggs inte ut på intranätet, kommer inte upp som nyhet. Det finns ett hörn där rapporter står – det är det enda sättet att veta att det händer något.”

”Ingen vet om vilka rapporter som finns, de skyltas inte på hemsidan, verkar inte ha något nyhetsvärde. Man måste aktivt leta och följa, men jag tror inte att det är så många som gör det. Om ingen känner till våra rapporter, kan man ju lika gärna lägga den i skrivbordslådan.”

Många efterlyser en förbättrad sökbarhet och formulerar problemet så här:

”Till och med om man går in på webben och gör sig omaknet att söka så går det inte att hitta.”

”Jag har ingen bred kunskap om myndighetens forskning. Jag skulle vilja kunna gå in på hemsidan för att se exempelvis hur många artiklar vi publicerar i vetenskapliga artiklar.”

”Söksystemet på hemsidan fungerar inte så bra. Jag tar del av forskning på min egen enhet.”

”Jag vet att rapporterna ligger i publikationsdatabasen, men jag tror att det skulle vara svårt att hitta enskilda rapporter. Om man vet vad man söker går det, men inte om man inte vet det. Publikationsdatabasen är inte helt optimal.”

”De flesta rapporter skrivs på engelska, men det går inte att söka på engelska.”

En faktor som återkommer om och om igen är tidsbrist:

”Första fredagen varje månad forskningsseminarium, men man hinner inte prioritera det.”

”Jag har aldrig gått på ett lunchseminarium, prioriterar inte den tiden. Ibland kommer det upp saker på Intranätet. Om det blir en nyhet kommer det upp på externwebben. Och så avdelningsmöten – strategier, inte rapporter.”

”Vi har för lite tid, och ingen genomgripande strategi för forskningskommunikation, vilket gör att det hänger på den enskilda individens engagemang”

”Hur skapar vi tid, hur väljer vi projekt som passar de medarbetare vi har? Hur skapar vi tid för dem som faktiskt kan ha nytta av forskningen?”

”Vi som gör tillsyn, ska samtidigt sköta forskning – då tror jag att det linjära sättet att kommunicera är det minst tidsödande. Det vi ska göra är att bedriva tillsyn, allt annat blir tidstjuvar. Det stjälar tid för oss. Så vi kan inte skapa tvärgrupper som ska hålla på att mötas och diskutera, det tror jag inte vi har tid med inom en så slimmad verksamhet som vi har.”

Kopplat till frågan om kommunikation med forskarsamhället och rättvisaspekter vad gäller forskningsfinansiering nämnde flera behovet av att tydliggöra hur det går till att formulera forskningsförslag och söka pengar:

”Det kan finnas flera områden som förbises bara för att det finns en handläggare som inte vet hur man ska formulera ett forskningsförslag.”

”Vi behöver bli mer konkreta när det gäller hur man söker forskningspengar: ”Gör så här, använd detta formulär.”

FÖRSLAG

Det de flesta tog upp som nödvändiga åtgärder var en uppdaterad hemsida, med beskrivning av projekt, färdiga rapporter, länkar till oecd-rapporter, och till samarbetsorganisationer, och flera önskade sig ett bättre nyhetsflöde på intranätet.

”Forskningen ska synas på hemsidan.”

”Glöm inte heller bort det internationella perspektivet. Behövs engelsk lightversion av webben.”

För extern kommunikation var det flera som nämnde nyhetsbrev och digitala utskick, något som stämmer väl med de behov som uttrycktes i svaren från externa respondenter på utvärderingen av forskningsdagarna.

Några önskade sig webbaserade forum, där man kan utbyta tankar och idéer kring forskning, som Facebooksidor, eller wikisidor.

”Där kan man lägga ut nya rön, debattera, informera. Ibland är det bara 3-4 personer inom en sakkompentens – man behöver tala med andra.”

”Wikisidor på Intranätet. Alla som gjort forskning kan lägga in där.”

Å andra sidan var det flera som konstaterade att intresset för sådana mötesplaster verkar vara begränsat, eller undrade vem som ska administrera dem.

Bloggar och twitter tas ofta upp i sammanhang där man talar om vetenskapskommunikation, men både i intervjuresultaten och i resultaten av utvärderingen av forskningsdagarna märks att känslorna är blandade – för varje förslag om twitter kommer en röst som höjs emot.

”Twitterinlägg känns inte så passande. Det är tramsigt.”

Publikationer av olika slag togs upp som bra kanaler för att förmedla information om forskningsresultat, inte minst populärvetenskapliga sådana och flera nämnde en tidigare publikation, Nucleus:

”Nucleus var en fantastisk tidning, som publicerade viktig forskning på ett populärt sätt”

”Magasinet Nucleus var helt oväderlig, Industrin uppskattade den. Nu finns ju inget forum som går ut.”

”Populärvetenskapliga presentationer kan vara svaret – det är ett sätt att ta del av andras enheters forskning”

Några tog också upp vikten av att bli publicerad i fackgranskade tidskrifter:

”Om vi kan gå i riktning mot att mer av det som görs sprids i fackgranskade tidskrifter så är detta det långsiktigt mest verkningsfulla.”

”Artikeldatabaser, Science direct, Elsevier, Web of science - problemet är att SSM-rapporter inte finns med. Man går mer mot publicering i riktiga tidskrifter.”

Konferenser och seminarier är viktiga för såväl nätverkande som för att informera om forskningsresultat. Vissa anser exempelvis att seminarier ska vara en del av forskningsuppdraget. Andra talar om att de kan vara en del i dialogen kring tillsynen, men att man kan behöva hitta en form som skulle passa fler.

”Seminarier bör vara relativt smala för att vara relevanta, och man kan lägga upp dem när presumtiva medverkande/deltagare ändå är här för annat syfte.”

Vidare är forskningsforum viktiga för att sprida forskningsinformation, exempelvis för handläggare av forskningsprojekt – med information om vad som händer just nu, synkad med forskningsprocessen.

”Även där skulle man kunna berätta om forskningsresultat.”

BILAGA 2, SAMMANFATTNING

UTVÄRDERING AV

FORSKNINGSDAGARNA

19-20 november 2015 genomfördes för andra gången Strålsäkerhetsmyndighetens forskningsdagar. En dryg vecka senare skickades via e-post en utvärderingsenkät till de som anmält sig, 153 personer, varav 39 var anställda på SSM och resten kom från industri, universitet och konsultföretag.

Av de 153 adressaterna svarade 55 personer, vilket innebär en svarsfrekvens om cirka 36%. Hur många av de anmälda som faktiskt var där vet vi inte, men skulle man räkna svarsfrekvens på antalet närvarande vore den sannolikt något större.

UTVÄRDERINGSRESULTAT

I denna genomgång av utvärderingsresultatet fokuseras kommunikationsaspekter såsom de kommenteras av respondenterna. (För övriga frågor, som innehåll och organisation, se bifogade sammanställning av utvärderingssvaren.)

Forskningsdagarna var mycket uppskattade, inte minst vad gällde bredden på utbudet, intressanta föredrag, möjligheterna att nätverka och diskutera forskning.

- ”Det mesta var riktigt bra! Diskussionen med deltagare var mycket viktig.”
- ”Det är också mycket bra sett ur ett nätverksperspektiv där nya kontakter kan knytas. Jag vill passa på att tacka för två trevliga och intressanta dagar – ser fram emot nästa tillfälle!”
- ”Bredden på ämnesområdena. Jag fick lära mig nya, intressanta saker.”
- ”Bra bredd på presentationerna.”
- ”Som alltid lika spännande presentation om glaciationer”
- ”Att bli uppdaterad på den forskning som SSM just nu stöder inom mitt område.”
- ”De allmänna sessionerna var informativa, specialsessionen om strukturell integritet mycket lärorik.”
- ”Den positiva stämningen och de mångfacetterade diskussionerna.”
- ”Träffa gamla bekanta inom forskningsvärlden”

Den övervägande kritiken rörde information, så många som 22 personer konstaterade att informationen inte hade nått ut ordentligt, vilket fick konsekvenser för deltagarantal och därmed möjligheterna till nätverkande. Några röster från externa deltagare:

- ”Samma vecka var jag på ett möte med deltagare från Ringhals, OKG, Forsmark och SKB... ingen kände till att ni hade era forskningsdagar.”
- ”Bättre information och spridning till industrin, borde kunna få till ett bredare deltagande. Mycket intressant forskning!”
- ”Det enda man kan påpeka är att det var dålig annonsering för eventet. Vi fick höra om det i förbifarten och det hade varit bra med olika kanaler för att nå intresserade forskare.”

”Märkte att det var få (inga alls) representanter från KTA (FKA, OKG, RAB, Westinghouse etc.) Det skulle bli jätte givande för ”den operativa kraften” att få träffa ”den teoretiska kärnan”.

Även internt var informationsbrist ett problem. Två personer hade fått information via intranätet, resten hade fått information genom kontakter – direkt med forskningsenheten, av sin forskningshandläggare, eller för att de själva jobbade med forskningshandläggning och på något sätt medverkade under, eller i planeringen av, forskningsdagarna.

”Tyvärr kom infon sent till min kännedom. Så fort ni bokat datum och lokal borde en ”Save the date”-kallelse komma ut. Agendan kan sedan komma senare.”

”Mer information om SSM:s forskningsdagar, både internt (uppmuntra till ”bredare deltagande”) och externt. Jag vet inte hur många som hade anmält sig men jag upplevde det som att det fanns utrymme för många fler. Någon slags dokumentation av forskningsdagarna? Någon slags proceedings? Kanske baserat på sammanfattningar från varje föredragshållare? Lägga ut på externa webben?”

Även konsekvenserna för nätverksmöjligheter lyftes fram internt:

”Fler från industrin eller de som berörs av forskningsresultaten (*dessa intressenter kan inspirera andra att ta åt sig av forskningsresultaten vilket kan vara trögt ibland då det ofta finns röster som säger, äsch så här har vi alltid gjort...äsch det kostar fö` mycket att införa, osv.*) borde vara inbjudna samt myndigheter(systemmyndigheter, miljöorganisationer, nordiska universitet kanske, motsvarande MSB-myndigheterna) från Norden.”

Av detta kan man sannolikt dra slutsatsen att information om specifika event bäst ges via direktutskick, i form av nyhetsbrev och inbjudningar, eftersom både externwebb och intranät spelade en mycket liten roll i samband med forskningsdagarna. Personliga kontakter är en framgångsrik väg, men svårare att systematisera, och är därför ett bra komplement till direktutskick, men inget man bör lita på som kanal.

Frågan om information och inbjudningar till forskningsdagarna har en koppling till frågan om hur deltagarna hur de önskar få tillgång till forskningsresultat från SSM. En majoritet av externa respondenter lyfte fram nyhetsbrev och mailutskick som bästa kanal, tätt följt av webbtjänster som publikationer av och länkar till rapporter och vetenskapliga artiklar. Dock var intresset för seminarier och för sociala medier begränsat – tre personer uttryckte intresse för twitter och lika många uttryckte ett aktivt ointresse för denna kanal.

Internt uttryckte stort intresse för en utvecklad webbplats för forskningsrelaterade frågor:

”Tycker att SSM borde ha en webbsida som heter ”Samlad forskning” på sin hemsida om utförd/pågående/kommande forskning som är relevant och av vikt för myndighetens områden. Där skulle vi kunna ha länkar till: konferenser, vetenskapliga rapporter, populärvetenskapliga rapporter, seminarier, forskningsblogg, m.m Detta skulle löpande kunna täcka

föregående år – innevarande år och kommande år (som nu i så fall redogörelse för 2014-2015-2016). Vidare ska man kunna söka på årtal.”

”Det skulle vara bra om det fanns samlat en rapportlista eller liknande på extern eller intern web iallfall, så att man snabbt fick en överblick vad som är gjort.”

”Jag arbetar på SSM och kan normalt få fram det jag behöver men vi skulle absolut kunna stärka vår forskningskommunikation via externa webben...”.

”En bra forskningsdel på hemsida där man lätt ska kunna få överblick över vilken forskning SSM finansierar. Litteraturlistor med publikationer i vetenskapliga tidskrifter och i konferensproceedings. Men också en bra, lätt sökbar lista med alla SSM:s forskningsrapporter för nedladdning. Det är också viktigt att visa hur SSM arbetar med forskning, t.ex. ha SSM:s forskningsstrategi på svenska och engelska som länk.”

”Populärvetenskaplig beskrivning av SSM finansierad forskning på SSM:s hemsida vore bra och roligt. Det kan vara en bra ingång för t.ex. gymnasieelever som gör specialarbete.”

Här finns alltså en skillnad i prioriteringar mellan externa och interna respondenter, som kan vara bra att ha i åtanke. En vidareutvecklad externwebb för forskningsinformation, med en rapporter och andra publikationer, relevanta länkar och ett uppdaterat nyhetsflöde är sannolikt av stort värde som en mötesplats för alla som arbetar med frågor där SSM:s forskning är relevant – alltså både för dem som direkt arbetar med forskning, de som arbetar med tillsynsfrågor och för tillståndshavare och industri. När det gäller inbjudningar till konferenser och andra events bör denna dock kompletteras med direktutskick.

BILAGA 3, SAMMANSTÄLLNING AV ENKÄT TILL MYNDIGHETSNETVERK

SAMMANFATTNING

Den 1 december skickades en enkät ut till nätverket för myndigheter som bedriver eller finansierar forskning. Nätverket består av ett fyrtiotal myndigheter, och vi fick under december och början av januari in 21 svar, det vill säga en svarsfrekvens på cirka 50%.

De frågor vi ställde var dessa:

- Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?
- Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?
- Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?
- Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?
- Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Nedan följer en sammanställning av respondenternas svar.

Sammanfattningsvis kan man säga att sättet på vilket man arbetar med forskningskommunikation och spridning av forskningsresultat beror på myndighetens uppgift, vilka intressenter man har och delvis också de ämnen man forskar om. Seminarier och workshops är det vanligaste sättet att kommunicera, tillsammans med publikationer, vetenskapliga och populärvetenskapliga, som oftast publiceras på myndigheternas externa webbplatser. Vissa myndigheter, som har allmänheten som viktig målgrupp, kommunicerar via media och arbetar då med pressmeddelanden och presskonferenser. Andra exempel är mässor och utställningar, bokbord, att man tar emot studiebesök från skolor och andra grupper, webbfilmer och poddsändningar. Några nämner också twitter.

ARBETSFÖRMEDLINGEN

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Våra studier och rapporter publiceras på Arbetsförmedlingens hemsida:

<http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Var-verksamhet/Rapporter.html?searchParameter=%C3%96vriga+rapporter&year=2014>

Vi anordnar interna seminarier där vi presenterar resultaten av våra rapporter för övriga delar av verksamheten.

Vi anordnar ett mindre antal seminarier per år där vi bjuder in externa forskare och där vi får tillfälle att diskutera våra erfarenheter med externa forskare.

Vi samverkar med några andra myndigheter, t.ex. sitter vi med i referensgruppsmöten (IFAU, Försäkringskassan), där vi har möjlighet att berätta om pågående projekt.

Pressmeddelanden när vi släpper nya rapporter.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Internt

Myndighetens ledning så att de kan få ett bra underlag för att fatta beslut och för att påverka politiken i rätt riktning.

Verksamheten på Arbetsförmedlingen, d.v.s. chefer och medarbetare på huvudkontoret och arbetsförmedlingskontoren.

Extern

Beslutsfattare inom regeringskansliet.

Forskare inom arbetsmarknadsområdet.

Allmänheten genom press och media.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Att sprida kunskap som kan vara underlag för arbetsmarknadspolitiken och beslut om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, både nationellt och lokalt.

Kommunikationen kan även ha ett utbildande syfte för lokala samarbetspartners (kommuner) och allmänheten.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Internt

Föredragningar för ledningsgrupp och GD.

Interna hemsidan.

Interna seminarier.

Publicering av rapporter.

Artiklar i personaltidskriften ”På jobbet”.

Extern

Externa hemsidan www.arbetsformedlingen.se

Forskningsseminarier och konferenser

Media, t.ex. pressmeddelanden och presskonferenser.

Utbyte/samtal med andra myndigheter, nätverk.

BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Vi har enhetskommunikatörer kopplade till varje enhet för att rådgiva och hjälpa med kommunikationsplaner och -insatser. För att skapa transparens mellan enheterna (Kommunikation och Sakenheterna) om omfattning och insatser på kommunikationen delas projekten in i Small, Medium, Large.

För varje projekt tas en kommunikationsplan fram som bland annat omfattar önskat kommunikationsresultat (målsättning o syfte), budskap, målgrupper, kanalval och aktiviteter.

Då myndigheten är en expertmyndighet låter vi experterna på respektive område/ämne vara de som främst kommunicerar budskapet.

En annan viktig del i att skapa kunskap och intresse för myndighetens forskning och kunskap är att i projekten arbeta med aktiva referensgrupper.

(Se även svar fråga 4)

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Se svaret på fråga 3.

Vi vänder oss främst till regering och beslutsfattare inom rättsväsendets myndigheter.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Detta står mer eller mindre inskrivet i vår instruktion: ”Brottsförebyggande rådet har till uppgift att bidra till kunskapsutvecklingen inom det kriminalpolitiska området och främja brottsförebyggande arbete.” Syftet ”...är att ge regeringen och myndigheterna inom det kriminalpolitiska området underlag för åtgärder och prioriteringar på det kriminalpolitiska området samt löpande bistå regeringen i kriminalpolitiska frågor”.

Vi har även i uppdrag att ”medverka till att rättsväsendet och andra brottsförebyggande aktörer får kunskap och information om såväl nationella som internationella forsknings- och utvecklingsprojekt på det kriminalpolitiska området”.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

En viktig kanal är våra referensgrupper (eller motsvarande grupp) som utredarna knyter till projektet. Dessa grupper möter är viktiga mötesplatser men även kanaler och förhoppningsvis även ambassadörer för att senare sprida forskningens resultat vidare. Vi har som policy att allt skriftligt externt kunskapsmaterial ska finnas på webben. Det finns egentligen ingen särskild kanal prioriterad förutom att i princip all forskningskunskap dokumenteras via en skriftlig kanal, dvs i en rapport eller motsvarande skrift.

De kanaler Brå främst arbetar med är skriftlig rapport, publicering via webb samt på intranätet, utskick via mejl samt postalt till relevanta målgrupper, pressmeddelande och twitter samt arrangemang av möten och seminarier/konferenser, såväl interna (för medarbetare) som externa (för relevanta målgrupper).

Andra kanaler som vi arbetar aktivt med är poddsändningar, kortversioner/populärversioner, annonsering i samarbete med vårt förlag Wolters Kluwer, särskild ”införsäljning” av pressmeddelande till rättsväsendets relevanta tidningar och intranät, webbfilmer. När det är relevant och möjligt, att delta som föreläsare på

seminarier/konferenser samt själv arrangera seminarier/ konferenser; i vissa fall har vi bemannade bokbord på denna typ av arrangemang för att uppmärksamma och sprida Brås kunskap.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Utvecklingsområden för forskningskommunikation rent generellt, men även för Brå:

- Kunskapen befästs i en rapport eller motsvarande skrift, men den är bara en kanal av flera, och fokus måste sedan ligga på att kommunicera resultatet till relevanta målgrupper.
- I dagens stressade samhälle läser få en forskningsrapport från pärm till pärm, vanligast är att man läser endast sammanfattningen. Detta måste forskare ta fasta på och utveckla sammanfattningen optimalt för sin eller sina målgrupper.
- Dialogen av forskningsresultaten mellan forskare och relevant omvärld (målgrupp) måste öka ytterligare för att skapa ett ökat intresse och engagemang. Dialog och förståelse för resultaten underlättar för beslutsfattare/målgrupp att ta resultaten vidare, dvs till nya åtgärder och beslut för att därmed skapa en bättre värld.

ENERGIMYNDIGHETEN

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Vi deltar i workshops, seminarier etc. Vi har programkonferenser för våra forskningsprogram, vi anordnar energiutblick- myndighetens externa energikonferens. VI publicerar slutrapporter från våra projekt, gör utredningar och rapporter.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Externt, beslutsfattare, allmänhet, forskare

Internt, Beslutsfattare, medarbetare som jobbar med andra delar av myndighetens uppdrag- så de är uppdaterade

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Nyttiggörande av forskning, Vettiga beslut i regering och riksdag, rätt sökande så vi kan göra vårt uppdrag nättre

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Externt, publikationer, konferenser, trycksaker

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Bättre spridning (och kvalitetssäkring) av våra fou rapporter

FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Folkhälsomyndighetens uppdrag är huvudsakligen att ta fram och sprida kunskap till andra aktörer i samhället och inte till en bred allmänhet.

All FoU (enligt t ex SCB definition) syftar till att förbättra och effektivisera myndighetens uppdrag. Den rena forskningen bedrivs enbart för att fullgöra uppdrag inom smittskyddsområdet (enligt paragraf 4 i myndighetsinstruktionen).

Resultaten från FoU verksamheten sprids genom samma kanaler som annan verksamhet (webb, nyhetsbrev, osv.) och görs då i stort sett alltid i ett sammanhang med ett större uppdrag och sällan eller aldrig som en isolerad insats. Målgrupperna kan antas ha ett intresse av att följa myndighetens kunskapsproduktion. Resultaten från forskningen kan även publiceras i vetenskapliga tidskrifter efter godkännande av ledningen.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

De viktigaste externa målgrupperna är andra aktörer i samhället såsom Socialdepartementet, andra myndigheter, landsting och kommuner, vilket är samma målgrupper som för myndighetens arbete i allmänhet.

Internt används den rena forskningen för att förbättra laborativa metoder, stärka den laborativa beredskapen och utveckla kompetens bland medarbetarna inom detta område.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Myndighetens syfte med att kommunicera egen eller annans forskning är alltid kopplat till myndighetens uppdrag. Huvudsyftet med kommunikation om FoU och forskning måste alltid vara att resultaten kommer till nytta för samhället.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Vi ser i regel inte ett behov av separata kanaler för kommunikation av forskning. Generellt så ska kunskapen, oavsett det handlar om analyser av eget material eller översikter av forskningslitteraturen, sammanställas i olika typer av kunskapsunderlag som är riktade till aktörer i samhället samt på de gemensamma sammankomster som myndigheten har med andra aktörer i samhället (konferenser, workshops, nätverk etc.).

När det bedöms relevant bör också den vetenskapliga forskningen vid myndigheten publiceras i internationella tidskrifter.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Se ovan vi kommunicerar inte forskning för forskningens skull

Kommunikation om kunskap alltid innebär utmaningar. Det kan handla om att förklara innebörden av entydiga resultat från flera studier jämfört med enstaka studier, och om hur man formulerar efterfrågad vägledning trots bristen på forskning.

En annan sak handlar om att tydliggöra huruvida det ligger i vårt uppdrag att kommunicera forskning till andra än specifika samhällsaktörer, vilket huvudsakligen sker genom olika former av kunskapsunderlag.

Eftersom ”forskning” inte är något entydigt begrepp bör det också finnas en löpande diskussion om vad det innebär så att myndigheten kan styra över vilken forskning som bör göras.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Vi arbetar aktivt med extern och intern kunskapsspridning genom bland annat följande insatser:

- Anordna årligt forskarseminarium i Umeå där forskare och praktiker inom socialförsäkringsområdets möts och tar del av aktuell forskning. Läs mer här: http://www.forsakringskassan.se/omfk/kunskap_forskning/forskarseminarium_umea
- Sprida och kommunicera våra Socialförsäkringsrapporter (publiceras på webbplatsen, presenteras oftast för departementet, ofta pressmeddelande)
- Sprida och kommunicera vår statistik (publiceras på webbplatsen och sprids bl.a. via press) Viktig här är även vår statistikbrevlåda som svarar på frågor och tar fram statistik som efterfrågas av olika målgrupper.
- Våra korta analyser, ett nytt publiceringsformat för målgruppen beslutsfattare och intresseorganisationer som är kortare, snabbare, enklare i tilltal och anpassade för att ta del av via surfplatta och mobil. Också lätta att dela och sprida i sociala medier (publiceras på webbplatsen, sprids via e-post, sociala medier, press)
- Samlad information på Försäkringskassans hemsidan under rubriken Kunskap och forskning.
- Läs mer: http://www.forsakringskassan.se/omfk/kunskap_forskning
- Egen seminarieverksamhet (kunskapsseminarier i aktuella frågor, forskarseminariet i Umeå)
- Deltagande i andras arrangemang (till exempel Almedalen, Forum för välfärd etc)
- Utlysning av forskningsmedel – och kommunikation av resultaten
- Sprida kunskapen internt via vårt intranät, ibland via underlag till verksamhetschefer när kunskapen berör deras verksamhet, anordna interna seminarier samt besök i verksamheten där vi berättar om kunskapen och för dialog med verksamheten
- Arbeta fram former för att inkorporera egna och andras kunskaper i myndighetens internutbildningar.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Externa målgrupper:

- Regeringen (oftast Socialdepartementet)
- Beslutsfattare (utöver regeringen kan det röra sig om beslutsfattare inom vården, landstingen/regionerna och SKL, arbetsmarknadens parter)
- Opinionsbildare (behöver faktabaserad kunskap om socialförsäkringen)
- Expertsamhället (forskare och praktiker inom socialförsäkringsområdet)
- Vårdgivare
- Arbetsgivare
- Den intresserade allmänheten (utifrån de definierade livssituationer vi vänder oss till)

Interna målgrupper:

- Försäkringskassans ledning

- Ledningsgrupper, och i förlängningen medarbetare/handläggare, i verksamheten
- Ekonomistaben och controllers

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Att kunskapen ska komma till nytta. Att de diskussioner som förs och de beslut som fattas ska baseras på kunskap och fakta

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Internt:

- Vårt intranät
- Underlag till chefer
- Interna seminarier, till exempel Kunskapsstudio
- Besök i verksamheten där vi berättar om kunskapen och för dialog med verksamheten

Externt:

- Våra Socialförsäkringsrapporter (publiceras på webbplatsen, presenteras oftast för departementet, ofta pressmeddelande)
- Vår statistik (publiceras på webbplatsen och sprids bl.a. via press) Viktig här är även vår statistikbrevlåda som svarar på frågor och tar fram statistik som efterfrågas av olika målgrupper.
- Våra korta analyser, ett nytt publiceringsformat som är kortare, snabbare, enklare i tilltal och anpassade för att ta del av via surfplatta och mobil. Också lätta att dela och sprida i sociala medier (publiceras på webbplatsen, sprids via e-post, sociala medier, press)
- Egen seminarieverksamhet (årligt forskarseminarium i Umeå, kunskapsseminarier i aktuella frågor)
- Deltagande i andras arrangemang (till exempel Almedalen, Forum för välfärd etc)
- Deltar i nätverket för Forskande myndigheter. Inbjudna att berätta om våra forskningsmedel och hur vi utlyser och bedömer ansökningar för att få hög vetenskaplig kvalitet och samtidigt hög samhälls-/verksamhetsnytta.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

- Få till mer dialog kring resultaten, såväl externt som internt
- Få kunskapen att användas längre – ta det till verkstad (känns ibland som en rapport släpps, presenteras ... och sedan glöms för sedan är siktet inställt på nästa rapport
- Komma längre i själva implementeringen, hur kunskapen tas tillvara och omvandlas i verksamhetsutveckling
- Framförallt att få spridning (former för spridning) av resultaten inom vår egen organisation, då forskningsmedlen är tänkta att stärka verksamheten. Vi kommer även under våren arbeta med presentationen på vår hemsida av de forskningsprojekt som fått stöd och som även levererat rapporter (dvs resultat).

HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Vi bedriver inte egen forskning utan ger uppdrag till andra att utföra forskning. Vi samarbetar med alla de största forskningsfinansiärerna, samt har ett eget miljöforskningsanslag på 90 msek tillsammans med Naturvårdsverket, men ger även kunskapsunderlagsbeställningar till SLU på c:a 50 msek per år. Dessa finansiärer och utförare i sin tur utför också forskningskommunikation.

Vi sprider resultaten först o främst internt genom att ha etablerade kontaktpersoner för de projekt som vi är med och finansierar.

Vi har också interna seminarier och workshops ledda av forskningsprojekt som kan vara öppna även för andra organisationer, främst andra myndigheter och länsstyrelser.

Vi lägger också ut forskningsresultat och länkar till olika forskningsprojekt via vår webb, eller sprider forskningsnyheter via de tidskrifter som vi är med och finansierar, och som har som målgrupper allmänhet, andra forskare, beslutsfattare inom stat och kommun.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Sakavdelningarnas utredare är den viktigaste interna målgruppen.

Andra myndigheter, länsstyrelser och kommuner är de viktigaste externt.

Universitet och skolor är grupper som vi har valt bort i den kommunikationsstrategi som valdes när myndigheten startade 2011.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Vi vill visa att de åtgärder och förvaltningsmetoder vi använder baseras på vetenskaplig grund, och de beslut vi fattar är baserad på underbyggd kunskap.

Likaså vill vi utveckla bättre metoder och analyser för att effektivisera och göra en långsiktig förbättring av miljötillstånden inom våra förvaltningsområden

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Epost och webb är de viktigaste kanalerna för intern kommunikation

Webb och tidningar (både digitala och tryckta) är de bästa kanalerna för extern kommunikation

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Vi behöver visa vilka visioner vi har mer än vad vi gjort, och tydliggöra kopplingen mellan miljön och våra livsstilar, både konsekvenser såväl som vägval bättre.

Vi måste och binda samman våra frågor bättre med klimatfrågan, som är vår största utmaning som vi har framför oss, vilket innefattar förändringar i livsstil, konsumtion, transporter, etc.'

INSTITUTET FÖR RYMDFYSIK

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

IRF informerar om sin forskning på flera olika sätt. Information riktas aktivt till skolor och allmänheten, forskare ger populärvetenskapliga föredrag och IRF lägger ut populärvetenskapliga material om sin forskning på internet. IRF medverkar i mässor, forskningsdagar och utställningar, tar emot studiebesök från skolor och andra grupper samt skickar ut pressmeddelanden om vår verksamhet. Våra forskare ger intervjuer till pressen, medverkar i radio- och TV-program samt skriver populärvetenskapliga artiklar.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Beslutsfattare, pressen, andra inom rymdverksamhet men utanför forskarvärlden (t ex inom rymdindustrin) samt allmänheten.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Att höja kunskap om vad vi forskar om och på vilket sätt vi kan bidra till samhället (med t ex norrskensprognoser till turister, rymdvädersprognoser till kraftbolag, MSB m fl.).

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Press och media, medverkan i olika rymdrelaterade nätverk (t ex Föreningen Rymdforum Sverige, Sveriges Rymdforskares Samarbetsgrupp m fl), olika typer av forskardagar och forskningsfestivaler (Astronomdagar, Vetenskapsfestivalen, mm).

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Sociala medier och internet - i synnerhet mer användning av video och grafiskt material.

KRONOFOGDEMYNDIGHETEN

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Inom myndigheten arbetar vi framförallt med seminarier där forskaren själv får berätta om resultatet av sin forskning. Därutöver publiceras rapporten på intranätet och i samband med det skrivs en ”nyhets push” för att få upp intresset för rapporten och dess slutsatser.

Framöver kommer vi därtill att arbeta med riktade informationsinsatser, alltså antingen seminarier eller andra presentationer med fokus på de delar av myndigheten som vi bedömer är mest relevanta i förhållande till slutsatserna i rapporten.

Externt arbetar vi framförallt visa Institutet för Ekonomisk trygghet vid Lunds Universitet (EconSec). EconSec grundades 2012, till stor del för att vara en portal mellan Kronofogden och forskarvärlden. EconSec har idag ett relativt stort nätverk av forskare inom olika discipliner knutna till sig. Rapporterna publiceras också på Kronofogdens externwebb.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Internt beror på forskningsfrågan och vilket verksamhetsområde och eller process som träffas av resultaten. Generellt sett kan vi dock konstatera att myndighetens forskningssatsning grundar sig i att myndigheten vill ta en mer proaktiv roll i samhällsekonomin genom att bedriva ett mer omfattande förebyggande arbete. Tanken är att samtliga myndighetens ställningstaganden på området ska bygga på vetenskaplig grund snarare än vedertagna erfarenheter. Som ett led i detta måste myndighetsledningen anses vara en av våra viktigaste målgrupper internt. Oavsett forskningsområde.

Externt är sannolikt vår viktigaste målgrupp myndighetens kunder, övriga medborgare och politiker, men också andra forskare. När det gäller våra kunder vill vi nå ut för att förebygga vidare restföring, oavsett om det beror på okunskap, överskuldssättning eller slarv. När det gäller våra medborgare i stort så handlar det primärt om att förebygga överskuldssättning. När det gäller politiker så handlar det om att påvisa vilka incitament som fungerar och vilka strukturer som hindrar.

Externt är också andra forskare en viktig målgrupp. I och med att överskuldssättning är ett eftersatt forskningsområde så är det viktigt att den forskning som produceras sprids och väcker intresse hos andra forskare med andra idéer och infallsvinklar så att vi får en bra och genomarbetad forskning på området.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Se frågan ovan.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Internt tror jag riktade seminarier är bästa sättet att nå ut i verksamheten på djupet medan sammanfattningar och nyhetspushar är bäst för att nå ut på bredden.

Externt är det muntliga utbytet mellan forskare i olika nätverk det viktigaste plattformen. Det är min känsla i alla fall.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Mellan forskaren, myndighetens vetenskapliga råd och myndighetsledningen. Vi behöver bygga upp bättre kontakter och förståelse för våra olika perspektiv och behov för att hitta forskningsområden som är intressanta och relevanta för samhället och myndigheten. Vi behöver bli bättre på att ställa rätt frågor och på att ta emot resultatet. Vi behöver också, från myndighetens sida, få en ökad förståelse för att forskningsatsningen inte kan följas upp på samma sätt som myndighetens övriga verksamheter. Vi måste acceptera att forskningen kommer att leda till resultat som vi kanske inte kan förutsäga eller förutspå och kommer att få effekter som vi inte förväntar oss och på sätt som vi inte kan kontrollera och att det är meningen att det ska vara så.

MYNDIGHETEN FÖR DELAKTIGHET

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Myndigheten bedriver ingen egen forskning men sedan starten av vår existens (vi blev en myndighet 1 maj 2014) har vi arbetat med att kartlägga vårt forskningsområde och träffat alla viktiga aktörer vid forskningsinstitutioner från norr till söder. Vi har också påbörjat en forskningsstrategi vid myndigheten för hur vi ska följa och initiera forskning (så som vår instruktion föreskriver).

Vi har också i ett regeringsuppdrag utarbetat ett underlag inför den forskningsproposition som ska läggas hösten 2016. Detta underlag tittar på kunskapsbehov och kunskapsluckor.

För att skapa intresse kring vårt forskningsområde, delaktighetsforskning, har vi tagit initiativ till en forskningsöversikt på området som ska avgränsa och specificera.

Sprider kunskap gör vi bland annat genom deltagande i forskningskonferenser och genom att finnas med i olika nätverk.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Internt: Medarbetare på våra sakavdelningar på MFD.

Externt: Funktionshindersrörelsen, Socialdepartementet, de strategiska myndigheterna på funktionshindersområdet, övriga myndigheter och kommuner.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Kunskapsförmedling.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Webben (internt och externt) och forskningskonferenser (externt)

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Att utveckla våra kunskaper när det gäller forskningskommunikation via sociala medier.

MYNDIGHETEN FÖR SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP, MSB

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

MSB finansierar i huvudsak forskning som ska ge kunskaper som är tillämpbara i praktisk verksamhet. Fokus ligger därför på att genom effektiv kommunikation underlätta för att resultaten och slutsatserna ska komma till användning i samhället. Det betyder att det är kunskaperna som genereras från respektive satsning som är i fokus, och inte primärt MSB:s forskningsfinansiering generellt. Vilket i sin tur betyder att det viktigaste är att stimulera och stödja projektens egen kommunikationsplanering och -aktiviteter, där särskild betoning ligger på att nå ut med kunskapen till aktörer utanför den akademiska världen.

Varje satsning ombeds att ta fram en kommunikationsplan som revideras årligen. När det gäller presentationer finns krav på populärvetenskapliga faktablad och webbsidor redan vid starten av ett projekt, liksom muntliga redovisningar och en kortare slutrapport i samband med avslutningen. I överenskommelserna med projekten finns allt detta beskrivet, liksom möjligheten för MSB att kontakta forskarna flera gånger per år för deltagande i konferenser, seminarier och andra möten. MSB har som huvudregel att till varje forskningssatsning knyta en projektuppföljare från ett av MSB:s verksamhetsområden. Projektuppföljaren är sakkunnig inom det område som forskningssatsningen avser. Detta är tänkt att underlätta kontakten mellan forskningssatsningen och MSB:s arbete men även bedömningen av kommunikationsplanering och potentialen i de resultat som uppnås.

MSB försöker också stimulera projekten till att sprida kunskap i andra former än bara seminarier och rapporter. Det kan handla om artiklar i media, filmer eller utbildningsmaterial. Det finns konkreta planer på att producera egna filmer om många av de MSB-finansierade projekten, vilka kan användas i MSB:s egen utbildningsverksamhet, men även till en kommande kunskapsportal.

Genom att involvera berörda aktörer redan i behovsinventeringsstadiet tror vi att aktörer/behovsägare känner ett visst ägarskap för den forskningssatsning som till slut blir resultatet. Vi tror också att de är mer benägna att delta i referensgrupper till projekt och därmed befinner sig nära forskningen medan den pågår och fungerar som kommunikatörer av resultat i sina nätverk.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Internt: Handläggare på MSB:s olika sakområden, lärare på utbildningsställena Sandö och Revinge.

Externt: Beredskapsansvariga på länsstyrelser och kommuner. Myndigheter knutna till samverkansområdena i krisberedskapsförordningen. Företag inom området samhällsnytt och beredskap.

Övrigt: Projekten har i uppdrag från MSB att redan tidigt identifiera målgrupper enligt modellen ”vem i samhället behöver kunskapen”, och denna målgruppsbeskrivning är något som även MSB har nytta av när det gäller forskningskommunikation.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Huvudsyftet är att kommunicera forskning och forskningsresultat för att öka möjligheterna för att resultaten kommer till användning och därigenom skapar nytta utanför den

akademiska världen. Det handlar alltså om att forskningens resultat ska ge effekter inom området samhällsskydd och beredskap.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Det finns en mängd olika kanaler och mötesplatser. Webben i form av msb.se och projektens egna webbplatser på respektive lärosäte. Mötesplatser som större konferenser och seminarier, både i egen regi och av externa aktörer. Utbildningsverksamhet på lärosätena och de utbildningar som drivs av MSB. Integration av forskningsbaserad kunskap i olika sammanhang, t ex att anlita forskare som experter/rådgivare, att ge bakgrunder till skeenden, bidra med kunskapsöversikter eller göra utvärderingar och analyser av olika slag.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Det finns flera områden som borde utvecklas för att bidra till att forskningsresultaten kommer till användning i samhället. Det kan handla om...

... att stärka den populärvetenskapliga inriktningen och målgruppsanpassningen i forskningspresentationer av olika slag och att därigenom öka tillgängligheten och lättare kunna koppla ihop samhällsbehov med forskningens kunskaper/resultat.

... att stimulera och stödja forskningsansatsernas egen planering och egna aktiviteter när det gäller att nå ut med forskningsresultat utanför den akademiska världen. Det finns intresse och förståelse bland forskarna om att detta arbete är viktigt, men även motkrafter i form av brist på tid, medel och incitament. Forskare är ofta inte vana att tänka i banor hur resultaten ska kunna "lanseras" på en samhällelig "marknad". I det arbetet kan forskningskommunikationen vara stödjande.

... att hitta former för överföring av kunskap. När ett forskningsprojekt är avslutat kan spridning av resultat påbörjas, men ofta är forskarna då uppbundna av nya projekt och kan ha svårt att avsätta tid. Det är också oklart vem som har ansvaret för denna fas. En lösning på detta kan vara ett slags transfer- eller påbyggnadsprojekt som syftar till att få ut kunskapen på ett målgruppsanpassat och tillgängligt sätt.

... att identifiera potentiellt intressanta och användbara forskningsresultat som kan ha utvecklingspotential till nya (kanske innovativa) metoder/produkter, och att forma, förädla, paketera och lansera dessa resultat. Delar av denna utvecklingsprocess tar vid efter forskningen. Kommunikation av forskningsresultaten kan vara stödjande för att få igång den processen.

MUSIKVERKET

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Genom publikationer och presentationer vid olika seminarier och konferenser.

På hemsidan

Genom att medverka i olika medier; göra radioprogram, inslag i tex vetenskapsradion

Föreläsningar på universitet och högskolor

Skapa läromedel i samverkan med universitet och högskolor

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Universitet och högskolor (musik, teater, etnologi, folkloristik)

Intresserad allmänhet

Öka intresset internt – inspirera

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

sprida kunskap och skapa intresse för det vi gör.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Internt: seminarier, webb

Externt: föreläsningar, publikationer, media. Viktigt att säkerställa spridningen av publikationer genom att samarbeta med externa förlag som har bättre och upparbetade distributionskanaler

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Göra forskningen till en naturlig del i utställningsarbete, hitta nya alternativa kanaler; tex radio, tv,

RIKSANTIKVARIEÄMBETET

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Vi ser till att resultat från beviljade projekt kan publiceras dels i vetenskapliga sammanhang, dels i tillgängliga versioner för verksamma i kulturmiljöområdet. Alla beviljade projekt finns presenterade i FoU-Katalog, fou-anslag.raa.se

FoU webbsidor med digital FoU-katalog för beviljade projekt.

Information om seminarieverksamhet och utgivna publikationer och artiklar med resultat från projekten.

Samverkansseminarier för att debattera aktuella kulturmiljö- och kulturarvsfrågor.

Projektens publikationer som utgivits av Riksantikvarieämbetet finns tillgängliga i Riksantikvarieämbetets öppna arkiv Samla.

Projektens artiklar och rapporter ska så långt som möjligt publiceras med open access.

Tematiska seminarier för pågående FoU-projekt.

Information om FoU-verksamheten till forskarnätverk och kulturarvsinstitutioner i Riksantikvarieämbetets nyhetsbrev.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Medarbetare i kulturmiljöområdet vid Riksantikvarieämbetet, angränsande myndigheter som Boverket, Trafikverket, Skogsstyrelsen, Statens fastighetsverk mfl, länsstyrelser, läns museer.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Att resultat från FoU-projekt kan påverka och utveckla kulturmiljöarbetet genom ny kunskap, metodutveckling mm. Viktigt för kompetensutvecklingen inom kulturmiljöområdet. Kulturmiljöarbetet ska vila på vetenskapligt grund.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Rapporter, seminarier, workshops, nya redskap som podradio kan också användas mer

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Vi utvecklar funktionen projektföljare/följpraktiker där medarbetare vid Riksantikvarieämbetet som arbetar med liknande frågeställningar träffar FoU-projektet under genomförandetiden för erfarenhetsutbyte (obs ej styrning eller uppföljnings av projektet)

RIKSARKIVET

Riksarkivet har ingen plan och inga fastställda rutiner för forskningskommunikation, men ungefär så här fungerar det.

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Information läggs ut på myndighetens interna och externa webbplatser, men det finns inga särskilda sidor för forskningsinformationen. Riksarkivets nyligen antagna FoU-program för åren 2016-2018 har jag t.ex. låtit lägga ut på en Om oss-sida (längst ner):

<http://riksarkivet.se/om-oss>

Häromdagen presenterade jag programmet vid ett chefsmöte inom myndigheten. I övrigt sprids information vid externa eller interna konferenser, seminarier och andra möten som gäller respektive projekt.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Det beror på vad slags projekt det handlar om. Internt bör projekten naturligtvis vara bekanta för ledningsgruppen samt för de avdelningar vilkas verksamhet närmast berörs. Externt handlar det om att nå ut inom de delar av forskarsamhället (eller andra intressenter) som projektet kan vara av intresse för. Informationen om en databas över storskaliga kartor från 1600-talet kan exempelvis väntas intressera agrarhistoriker och kulturgeografer, men också kulturmiljövården, hembygdsforskare m.fl.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Det allra viktigaste syftet är att Riksarkivets FoU-verksamhet ska bli känd och komma till nytta inom berörda forskningsfält eller andra användningsområden.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Se svaret på första frågan. Vilka möten osv. som är viktigast beror naturligtvis på sammanhanget. Vid de svenska historikermötena, som äger rum vart tredje år, brukar Riksarkivet regelmässigt anordna seminarier om relevanta FoU-projekt.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

I Riksarkivets fall handlar det i första hand om att förbättra den kommunikation som sker via hemsidan, vars struktur är rätt svår genomtränglig och där FoU inte har någon given plats.

SVENSKA INSTITUTET FÖR EUROPAPOLITISKA STUDIER

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Sieps arbete sprids bland annat genom utskick av tryckta rapporter och kortare analyser som också går att nå via webbplatsen. Ytterligare spridning av arbetet har skett genom dels öppna, kostnadsfria seminarier för allmänheten, dels riktade interna seminarier i regeringskansliet eller i riksdagen. Sieps har också, beroende av ämne, hållit seminarier tillsammans med andra aktörer i Sverige eller i förekommande fall i Bryssel. I myndighetens instruktion ingår även att verka inom ramen för nätverk med såväl tankesmedjor som forskare, beslutsfattare och andra för verksamheten viktiga aktörer.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Sieps målgrupp är, enligt myndighetens instruktion, ”regeringen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen i Sverige”. För att myndigheten på bästa sätt ska kunna uppfylla instruktionen att ”ta fram forskningsbaserade analyser och annat underlag” på ett ”självständigt och objektivt sätt” är det även viktigt att hålla kommunikationen dubbelriktad in mot den akademiska världen och gentemot denna söka nå en hög grad av trovärdighet i myndighetens verksamhet.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Huvudsyftet med myndighetens kommunikation om forskning är att med hjälp av forskningskompetens förbättra regeringens och övriga beslutsfattares underlag i Sveriges EU- och europapolitik.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Sieps viktigaste kanaler till beslutsfattarna är troligen direktkontakten med de relevanta aktörerna inom Regeringskansliet samt med de externa konsulter kansliet använder sig av för att trygga en relevant, objektiv och forskningsbaserad produktion. Sieps fäster även stor vikt vid hemsidan samt elektroniska och fysiska utskick av rapporter och analyser.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Sieps har för avsikt att ytterligare utveckla myndighetens hemsida. Vidare pågår ett arbete för att göra myndighetens verksamhet mer såväl synlig som lättillgänglig via olika sociala medier och genom sammanfattande texter i blogg-format. En tredje utvecklingsfaktor rör språket, där merparten av publikationerna har varit på engelska och där vi i framtiden kan komma att översätta texter till svenska i högre utsträckning än tidigare.

SKOLFORSKNINGSINSTITUTET

1. Hur arbetar vi för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Skolforskningsinstitutet är en ny myndighet. Verksamheten inleddes den 1 januari 2015 och det är tydligt angivet i vår instruktion att institutet ska tillgängliggöra och sprida resultaten av sin verksamhet. Vi har ännu inte publicerat någon systematisk översikt. Även om vi alltså ännu inte har ställts inför frågan i någon konkret praktisk situation, har vi diskuterat detta ganska ingående. Bl.a. har vi tittat på en del forskning kring detta. Se vidare punkt 5 nedan.

2. Vilka ser vi som våra viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Primära målgrupper: Förskollärare, lärare, skolledare m.fl. (i förskolan, förskoleklassen, grundskolan, gymnasieskolan särskolan och vuxenutbildningen), skolhuvudmän, universitet och högskolor, forskare, elevorganisationer, fackliga organisationer, intresseorganisationer och beslutsfattare.

Sekundära målgrupper: Massmedia och intresserad allmänhet.

3. Vad ser vi som huvudsyftet med kommunikation om forskning?

För vår del handlar det om att – som en följd av att skollagen numera anger att skolans verksamhet ska vila på vetenskaplig grund – de verksamma (förskollärarna, lärarna, skolledarna m.fl.) ska känna till de systematiska översikter som institutet tar fram och kunna använda dessa för att planera, genomföra och utvärdera undervisningen. Tanken är att skolan, genom att arbeta med goda och effektiva undervisningsmetoder, ska kunna förbättra sina resultat.

4. Vilka ser vi som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation?

Vilken kanal som fungerar bäst beror givetvis på budskap, målgrupp och vilket mål som ska uppnås. Ofta kan flera kanaler kombineras för att nå bredare och djupare. Eftersom Skolforskningsinstitutet inledningsvis behöver lägga mycket kraft på att bekräfta sin roll och sin position prioriteras följande kanaler: webbplatsen, sociala medier, nyhetsbrev, konferenser/seminarier/event, trycksaker och ”ambassadörer” (samarbetspartners av olika slag).

5. Vilka utvecklingsområden ser vi?

Det är tydligt i den (i och för sig otillräckliga) forskning som finns om forskningsspridning att den tidigaste linjära spridningsmodellen inte fungerar, dvs. den som ser ”spridning” som något som går från en producent (forskaren) till en konsument (brukaren, i vårt fall läraren). Forskningen visar att användning av forskning är en komplicerad process som fungerar som bäst när de som ska använda den är med i olika steg under hela processen, dvs. från det att en viss specifik forskningsinsats initieras, över dess genomförande och fram till och med att den ska användas. Vidare krävs att förutsättningarna för att en verksamhet ska kunna arbeta forskningsinformerat har skapats inom ramen för verksamhetens ordinarie funktionssätt. Detta förutsätter framväxten av vad man skulle kunna kalla ett ”ekologiskt system för forskningsanvändning”. Ett sådant system kräver bl.a. ett ansvarstagande på flera olika nivåer. Här ser vi ett stort utvecklingsområde.

SMHI

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Vi använder våra styrkor, samarbetar i våra nätverk och är tillgängliga och transparenta. Vi arbetar mycket med vår webbplats för att producera nyhetsmaterial om våra forskningsresultat, riktade till allmänna målgrupper. Avsikten med artiklarna är att berätta om vår forskning och de framsteg vi gör, men också om utmaningarna vi möter i samhället och i forskningen, till exempel i ett förändrat klimat. Vi tillgängliggör också flera tjänster där allmänheten själva kan använda material från vår forskning, t ex i en Klimatscenariotjänst där besökaren kan utforska framtida klimatförändring, inom hydrologi via Vattenwebb där allmänheten får tillgång till tjänster som visar t ex vattenföring i vattendrag. Vi ser också till att använda sociala medier (främst facebook och twitter) för att sprida information och kommunicera med allmänheten, t ex svara på frågor, och vi har vid några tillfällen arrangerat chattar, där våra forskare svarat på frågor online. Våra forskare är experter på sina områden, och de är ofta tillgängliga för media för att medverka i intervjuer, svara på frågor, agera experter åt media, och även faktagranska manus till olika produktioner. Forskarna medverkar också vid många föreläsningar och konferenser för olika målgrupper (allmänna och inom fackområden), där de delar med sig av sin kunskap. Regelbundet deltar vi med vår kunskap i olika typer av beslutsunderlag. Vid vissa tillfällen deltar vi också med debattartiklar i media, både enskilt och i samarbete med andra organisationer, inom våra forskningsområden.

Vi har också genomfört några produktioner tillsammans med Visualiseringscenter i Norrköping, där vi skapat interaktiva presentationer och filmer för presentation i en GeoDome (ett kupolformat tält där publiken tar del av ”film” som visas inne i domnen, i taket). Detta är ett roligt sätt att förmedla forskningsresultaten på, skapa dialog och komma nära målgrupperna, tyvärr är det också förenat med högre kostnader.

Internt arbetar vi med seminarier, både allmänna och fördjupade, där medarbetare får ta del av forskningen.

Därtill arbetar vi med vetenskapliga artiklar, konferensbidrag och presentationer i vetenskapliga sammanhang, webbplatser för kunskapsdelning och samarbete inom internationella projekt, men jag tolkar frågan som att det inte är detta ni efterfrågar.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Vi har delat in våra externa målgrupper i fyra: Uppdragsgivare, Samarbetspartners, Användare och Allmänhet. Vi har inte gjort någon ranking av vilken som är viktigast, däremot har vi olika kanaler och angreppssätt för att nå målgrupperna.

Interna målgrupper är Andra forskare, Interna samarbetspartners, Medarbetare i allmänhet.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Vi vill föra ut kunskap om vår forskning till samhället, för att visa på vilken samhällsnytta och samhällsvinst som uppnås med vår forskning. Genom att kommunicera om vår forskning och våra framsteg så ser vi en möjlighet att underlätta finansiering av kommande projekt. Vår myndighet vilar på en vetenskaplig grund, och genom att kommunicera om vår

forskning så ger vi tyngd åt hela myndighetens verksamhet. Vi ser också möjlighet att skapa nya samarbeten, finansiering och underlätta rekrytering.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Se svar på fråga ett för våra egna aktiviteter, där vår webbplats är en central kanal. Vi använder oss inte av forskning.se/expertsvar idag, har inte deltagit i t ex Vetenskapsfestivalen. Vi tycker inte att annonsbilagor i dagspress är en viktig kanal, den är mest dyr med otydlig uppföljning på effekten.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Om man bortser från begränsningar i tid och pengar, så skulle det vara intressant att komma närmare målgrupper i digitala medier, t ex genom bloggar och andra typer av sociala medier. Det skulle också vara intressant att arbeta mer med rörlig bild, där forskare får berätta om sin forskning, eller förklara skeenden/sammanhang etc.

STATENS HISTORISKA MUSEER

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Via våra webbplatser, via publicering och marknadsföring av böcker, genom pressmeddelanden, genom deltagande i konferenser och nätverk inom våra ämnen

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Hela myndighetens personal. Forskarsamhället, museikollegor och hela den historieintresserade allmänheten

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Kommunikation av forskningen är ett av de viktigaste syftena med humanistisk vetenskap, för vilken det finns ett stort allmänintresse. Det är jätteviktigt att vi når ut både till forskarsamhället och allmänheten. Kommunikationens syfte är att öka samhällets samlade kunskap.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Våra webbplatser. Tidskrifter. Konferenser.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Bli bättre på att nå ut i de centrala kanalerna för bred samhällelig kunskapsspridning, t ex dagspress.

STATENS INSTITUTIONSSTYRELSE

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Statens institutionsstyrelse (SiS) fördelar årligen cirka 9 miljoner till externa forskningsprojekt. Vi bedriver således ingen egen forskning. Utlysningen av medel tar sin utgångspunkt i SiS forskningsprogram som uppdateras årligen.

Resultatet av projekten sprids främst i form av vetenskaplig publicering, både i form av vetenskapliga artiklar men även genom att man skriver en slutrapport i SiS egen rapportserie Institutionsvård i fokus. Forskning inom SiS ligger ofta mycket nära behandlingsarbetet av tvångsvårdade ungdomar och vuxna och kunskapsspridningen av forskningsresultat inom och utanför myndigheten underlättas därför väsentligt om resultaten kan spridas i bearbetad rapportform på svenska språket.

Internt sprids rapporterna till alla delar av myndigheten samt till SiS vetenskapliga råd, insynsråd och till socialdepartementet.

Externt sprids de till socialtjänsten, hälso- och sjukvården och andra aktörer med koppling till, eller intresse för, kunskapsutveckling inom området psykosocial tvångsvård, enligt en fastställd sändlista som även innehåller mottagare inom universitets- och biblioteksvärlden, myndigheter, SKL, riksdagen samt utvalda media. Sändlistan kan utökas för rapporter som har möjliga intressenter som inte täcks av den fasta listan.

Alla rapporter publiceras på SiS webbsida och kan laddas ned kostnadsfritt. Ofta presenteras projekten vid seminarier inom och utanför SiS, såväl under projektiden som efter att projektet har avslutats. Dessutom publicerar SiS årligen en förteckning och beskrivning över pågående och avslutade forskningsprojekt i form av en projektkatalog. Denna finns tillgänglig på SiS webbplats www.stat-inst.se. Slutligen ska SiS vetenskapliga råd, vars primära uppgift är att biträda huvudkontoret i granskning och bedömning av forskningsansökningar, även verka för att sprida information om SiS och SiS-finansierad forskning.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Internt: behandlingspersonal och chefer m.fl. Externt: vårdens beställare (socialtjänsten) och andra samverkanspartners inom hälso- och sjukvården men även det övriga forskarsamhället.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

SiS är en statlig myndighet som bedriver individuellt anpassad tvångsvård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem och vuxna med missbruksproblem. Vårt uppdrag är att ge de ungdomar och vuxna som vårdas hos oss bättre förutsättningar för ett socialt fungerande liv utan missbruk och kriminalitet. För att kunna erbjuda våra ungdomar och klienter en så bra vård som möjligt arbetar vi utifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt, vilket innebär att vården ska bygga på bästa tillgängliga kunskap. Denna kunskap inhämtas ifrån tre håll: från forskningen, från den enskilde individen och från professionen. Här spelar således forskningsresultat en viktig roll och vi strävar efter att enbart använda oss av metoder som det finns vetenskapligt stöd för. För att underlätta kunskapsöverföringen till

de som ansvarar för vården och hjälpa dem omsätta forskningsresultat till praktisk verksamhet krävs en effektiv och målgruppsanpassad kommunikation.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Vetenskaplig publicering såsom doktorsavhandlingar, tidskriftsartiklar, förlagspublikationer och liknande, såväl kollegialt granskade (peer review) som populärvetenskapliga.

Interna och externa seminarier och konferenser

SiS egen rapportserie Institutionsvård i fokus

SiS externa och interna webbplats

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Vi skulle kunna använda våra befintliga kanaler på ett bättre sätt, framförallt vår interna och externa webb, men även utveckla nya former för löpande, populärvetenskaplig förmedling till omvärlden (typ nyhetsbrev, magasin).

Vi behöver även hitta nya, mer dialogbaserade sätt att förmedla forskningsresultaten på, som gör att verksamheten på ett enklare sätt kan tillgodogöra sig dessa och vad de innebär för verksamheten. Bland annat måste vi ställa krav på att de av SiS finansierade forskarna i större utsträckning än tidigare kommunicerar sin forskning och sina resultat direkt till verksamheten.

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Vetenskapliga och populärvetenskapliga publikationer, web, press releaser, sociala medier, fysiska möten med företrädare för de branscher vi arbetar mot, deltar med föreläsare på konferenser och i undervisning på universiteten, tar emot studiebesök. Vi har också en funktion som forskningskoordinator och en av uppgifterna är att ”marknadsföra” SVAs FoU-verksamhet.

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Internt: Experter och diagnostikverksamheten

Externt: Myndigheter, branschorganisationer och djurägare. Forskarsamhället blir i praktiken också en viktig målgrupp.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Sprida den kunskap vi tar fram så att den kommer till nytta, direkt eller indirekt, i samhället

Ett annat syfte är givetvis att ”synas” både som myndighet och som forskningutövare.

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Internt: Vi har flera kanaler t.ex. årlig forskningsdag, vetenskapligt råd, diverse stödprocesser

Externt: Direkt kommunikation med andra myndigheter, branschens företrädare och andra forskningsutövare. Att publicera sig är också superviktigt.

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Vi satsar allt mer på rörliga bilder på webben – detta är ett område. Över huvud taget nya former att förmedla ny kunskap, men det är inte alltid så lätt att få forskarna att anamma detta, eftersom vetenskaplig publicering ligger till grund för fortsatta möjligheter att få anslag och kunna forska vidare.

TILLVÄXTVERKET

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Vi jobbar inte specifikt med forskning utan finansierar forskning och innovation, våra löpande lärande utvärderingar av dessa mångmiljardsatsningar kommuniceras främst till de som genomför EUs regionalfondsprogram: handläggare, strukturfondspartnerskap, de 21 länen och regionerna men också i public debate d v s tillgängligt för en upplyst offentlighet.

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Vår kommunikation av utvärdering av FoI går ut på att förbättra genomförandet programperioden 2014-2020 i linje med målen om smart, hållbar och inkluderande tillväxt genom FoI:

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

Regional lärkonferenser, möten, nyhetsbrev, rapportspredning

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

STATENS VÄG- OCH TRANSPORTFORSKNINGSINSTITUT

Statens väg- och transportforskningsinstitut, VTI, är ett forskningsinstitut så kommunikation och spridning av forskningsresultat är en central uppgift för oss.

1. Hur arbetar ni idag för att sprida kunskap om och skapa intresse för myndighetens forskning?

Spridning via Portalen för transportforskning www.transportportal.se , TRID <http://trid.trb.org/> , DiVA, Summon

Spridning via nedanstående kanaler:

VTI Aktuellt – kundtidning

www.vti.se/www.vti.se/eng

Digitalt nyhetsbrev

Digitalt nyhetsbrev för Nordic Road & Transport Research

Publikationer (VTI-rapporter och VTI-notat)

Artiklar i vetenskapliga tidskrifter

Mediala aktiviteter

Digitalt pressrum (Mynewsdesk)

Seminarier och konferenser

Mässor

Besök på institutet

Mejl (info@vti.se, vti@vti.se, bic@vti.se)

Facebook (VTI och Transportforum)

Twitter

Linkedin

ResearchGate

YouTube – egen kanal länkad till www.vti.se

Wikipedia

Trycksaker

Årsredovisning

Annonsering (främst platsannonser)

2. Vilka ser du som era viktigaste målgrupper (internt och externt)?

Kunder/uppdragsgivare (nuvarande och potentiella)

Samarbetspartners (nuvarande och potentiella)

Forskare och studerande

Politiker

Journalister

Presumptiva anställda

3. Vad ser du som huvudsyfte/syften med kommunikation om forskning?

Sprida våra forskningsresultat

Visa på VTI:s kompetens

4. Vilka ser du som de viktigaste kanalerna och mötesplatserna för forskningskommunikation (internt och externt)?

www.vti.se

5. Vad ser du som utvecklingsområden när det gäller forskningskommunikation?

Att kunna visa på nyttan med vår forskning ännu mer

2016:24

Strålsäkerhetsmyndigheten har ett samlat ansvar för att samhället är strålsäkert. Vi arbetar för att uppnå strålsäkerhet inom en rad områden: kärnkraft, sjukvård samt kommersiella produkter och tjänster. Dessutom arbetar vi med skydd mot naturlig strålning och för att höja strålsäkerheten internationellt.

Myndigheten verkar pådrivande och förebyggande för att skydda människor och miljö från oönskade effekter av strålning, nu och i framtiden. Vi ger ut föreskrifter och kontrollerar genom tillsyn att de efterlevs, vi stödjer forskning, utbildar, informerar och ger råd. Verksamheter med strålning kräver i många fall tillstånd från myndigheten. Vi har krisberedskap dygnet runt för att kunna begränsa effekterna av olyckor med strålning och av avsiktlig spridning av radioaktiva ämnen. Vi deltar i internationella samarbeten för att öka strålsäkerheten och finansierar projekt som syftar till att höja strålsäkerheten i vissa östeuropeiska länder.

Strålsäkerhetsmyndigheten sorterar under Miljödepartementet. Hos oss arbetar drygt 300 personer med kompetens inom teknik, naturvetenskap, beteendevetenskap, juridik, ekonomi och kommunikation. Myndigheten är certifierad inom kvalitet, miljö och arbetsmiljö.

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96

Tel: +46 8 799 40 00
Fax: +46 8 799 40 10

E-mail: registrator@ssm.se
Web: stralsakerhetsmyndigheten.se